

CENTRUM
POLITYK
PUBLICZNYCH

**Sytuacja społeczno-ekonomiczna
gospodarstw domowych w
warunkach kryzysu pandemicznego w
oparciu o wariantowe scenariusze
rozwoju sytuacji epidemicznej i
„odmrażania” gospodarki**

Paweł Ulman
Małgorzata Ćwiek

Kraków, czerwiec 2020

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

Spis treści

Streszczenie.....	3
Wstęp	4
Podstawowe definicje i źródło danych	6
Sytuacja ekonomiczna gospodarstw domowych w Polsce przed wybuchem pandemii COVID-19	9
Metodologia szacowania dochodów gospodarstw domowych w warunkach kryzysu pandemicznego.....	23
Wyniki symulacyjne sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych w Polsce w 2020 r. ...	29
Dochody gospodarstw domowych.....	29
Zagrożenie ubóstwem	38
Bezrobocie.....	43
Wydatki gospodarstw domowych	48
Zakończenie	51
Literatura.....	53
Spis wykresów	54
Spis tabel.....	54
Aneks.....	57

Streszczenie

Celem ekspertyzy jest określenie, w sposób wariantowy, sytuacji społeczno-ekonomicznej, a przede wszystkim dochodowej, gospodarstw domowych w Polsce w sytuacji rozwoju i trwania stanu zagrożenia epidemicznego oraz procesu łagodzenia obostrzeń w życiu społeczno-gospodarczym. W opracowaniu rozważane są trzy warianty „odmrężania” gospodarki – pesymistyczny, prawdopodobny i optymistyczny.

Punktem wyjścia do oceny wpływu epidemii COVID-19 na sytuację ekonomiczną polskich gospodarstw domowych były nieidentyfikowalne dane jednostkowe pochodzące z Badania Budżetów Gospodarstw Domowych z 2018 r. Struktura i zakres wykorzystanych danych pozwoliły, po dokonaniu szeregu założeń i przekształceń, na przeprowadzenie symulacji zmian sytuacji dochodowej gospodarstw domowych spowodowanej, z jednej strony, ograniczeniami funkcjonowania w sferze społeczno-gospodarczej, a z drugiej strony – wprowadzonymi programami polityki społecznej i gospodarczej mającymi na celu minimalizowanie negatywnego wpływu pandemii na gospodarkę.

Przeprowadzona analiza symulacyjna dotyczyła głównie sytuacji dochodowej polskich gospodarstw domowych, z uwzględnieniem zagrożenia ubóstwem. Podjęto również zagadnienie kształtowania się bezrobocia i zmian w wydatkach gospodarstw domowych spowodowanych kryzysem pandemicznym. Wspomniane zagadnienia były rozpatrywane dla ogółu polskich gospodarstw domowych oraz w wybranych przekrojach społeczno-ekonomicznych.

W wyniku przeprowadzonej analizy można stwierdzić, że czasowe zamknięcie gospodarki w wyniku sytuacji epidemicznej oraz następujące w jej efekcie spadki dochodów oraz wzrost bezrobocia znajdują odzwierciedlenie w sytuacji ekonomicznej polskich gospodarstw domowych. Niezależnie od analizowanego wariantu oczekiwany jest spadek dochodów i wzrost bezrobocia oraz zasięgu ubóstwa. Negatywne skutki pandemii w największym stopniu dotyczyć będą gospodarstw domowych pracowników i osób pracujących na własny rachunek. Szacuje się, że największy spadek dochodów dotknie osoby młode, z wyższym wykształceniem, zamieszkujące w dużych miastach (ponad 500 tys. mieszkańców) i osiągające relatywnie wysokie dochody na osobę.

Na społeczeństwo danego kraju można popatrzeć przez pryzmat rodziny i gospodarstwa domowego. Te dwa pojęcia – z pozoru podobne i nieraz traktowane zamiennie – odnoszą się do różnych aspektów funkcjonowania i zadań grup ludzi w społeczeństwie. Podstawową funkcją rodziny jest zachowanie lub utrzymanie ciągłości biologicznej i kulturalnej społeczeństwa, natomiast zadaniem gospodarstwa domowego jest odpowiednie gospodarowanie pozwalające na zaspokojenie osobistych i wspólnych potrzeb członków tego gospodarstwa. Z tego wynika, że gospodarstwo domowe jest podstawową jednostką ekonomiczną, jest podmiotem gospodarującym wyodrębnionym przede wszystkim w sensie ekonomicznym, jest grupą osób wspólnie zamieszkującą i wspólnie się utrzymującą, a więc podejmującą decyzje w zakresie konsumpcji i produkcji. Encyklopedyczna definicja gospodarstwa domowego określa go jako „zespół osób razem zamieszkujących i wspólnie utrzymujących się, w większości połączonych więzami biologicznymi i stanowiących rodziny, choć do gospodarstw domowych zalicza się również osoby niespokrewnione, ale wspólnie zamieszkujące i utrzymujące się, osoby samotne, utrzymujące się samodzielnie to jednoosobowe gospodarstwa domowe” (Encyklopedia PWN). W sposób całościowy gospodarstwo domowe scharakteryzował Zalega (2007), który uznaje, iż jest ono „autonomicznym podmiotem gospodarującym wyodrębnionym w sensie ekonomicznym na podstawie własności osobistej, podejmującym decyzje w sferze konsumpcji w oparciu o własne subiektywne preferencje (gusty), upodobania, przyzwyczajenia i tradycje, a także istniejące ograniczenia obiektywne (tj. dochód gospodarstwa domowego, ceny rynkowe dóbr i usług) w celu maksymalnego i najbardziej racjonalnego zaspokojenia ogółu potrzeb (tak konsumpcyjnych, jak i duchowych) wszystkich swoich członków”.

Podjmując więc badania sytuacji ekonomicznej ludności, najczęściej bierze się pod uwagę gospodarstwa domowe traktowane jako grupę osób lub w szczególnej sytuacji jako pojedynczą osobę niezależną w utrzymaniu i często w zamieszkaniu. Badając gospodarstwa domowe, badamy sytuację poszczególnych jego członków, chociaż nie wszystkie aspekty funkcjonowania gospodarstwa da się przełożyć (rozdzielić) na poszczególnych członków gospodarstwa (np. niektóre rodzaje wydatków).

W polskich statystycznych badaniach reprezentacyjnych podejmujących problematykę szeroko rozumianych warunków życia zazwyczaj gospodarstwo domowe jest końcową jednostką losowania i główną jednostką statystyczną. W związku z tym, że gospodarstwo domowe jest grupą osób, to wszystkie te osoby podlegają również badaniu statystycznemu. Mamy więc informacje o całym gospodarstwie domowym (traktowanym całościowo) oraz informacje o poszczególnych jego członkach. Pozwala to na wieloaspektowy wgląd w sytuację społeczno-ekonomiczną ludności w Polsce.

W niniejszym opracowaniu zaprezentowane wnioski zostały uzyskane na podstawie analizy danych pochodzących z Badania Budżetów Gospodarstw Domowych. Struktura i zakres wykorzystanych danych pozwoliły na przeprowadzenie symulacji zmian sytuacji dochodowej gospodarstw domowych w związku z nadzwyczajnymi okolicznościami spowodowanymi ograniczeniami funkcjonowania w sferze społeczno-gospodarczej oraz w związku z wprowadzeniem programów polityki społecznej i gospodarczej odpowiadających na te okoliczności.

Celem ekspertyzy jest określenie, w sposób wariantowy, sytuacji społeczno-ekonomicznej, a przede wszystkim dochodowej, gospodarstw domowych w Polsce w sytuacji rozwoju i trwania stanu zagrożenia epidemicznego oraz procesu łagodzenia obostrzeń w życiu społeczno-gospodarczym. W opracowaniu rozważane są trzy warianty – pesymistyczny, prawdopodobny i optymistyczny. Wariant pesymistyczny zakłada powolne i stopniowe odmrażanie gospodarki, a także drugą falę zachorowań na jesieni i ponowne obostrzenia w życiu społeczno-gospodarczym. Wariant prawdopodobny zakłada stopniowe, długotrwałe odmrażanie gospodarki. Wariant optymistyczny zakłada całkowitą likwidację wszelkich obostrzeń, łącznie z otwarciem granic i wznowieniem pasażerskiego ruchu lotniczego do 15 lipca 2020 r.

Podstawowe definicje i źródło danych

Badanie Budżetów Gospodarstw Domowych (BBGD) jest reprezentacyjnym badaniem ciągłym realizowanym w Polsce corocznie od 1957 r. Głównym jego celem jest pozyskanie danych na temat dochodów i wydatków gospodarstw domowych w zakresie poziomu i źródeł pozyskania dochodów, a w przypadku wydatków – kierunków ich rozdysponowania. Jednak w okresie wielu lat funkcjonowania tego badania zaczęto pozyskiwać dodatkowe informacje odnoszące się do aktywności ekonomicznej członków gospodarstwa domowego, warunków mieszkaniowych, wyposażenia mieszkania czy subiektywnej oceny sytuacji materialnej. Tak szeroki zakres BBGD pozwala na wielowymiarowe podejście do oceny sytuacji społeczno-ekonomicznej gospodarstw domowych (ludności) w Polsce.

Na potrzeby niniejszego badania wykorzystano ostatnie dostępne (na dzień opracowania) dane z BBGD z 2018 r. Są to dane indywidualne i zanonimizowane, a cały zbiór liczy ponad 36 tys. obserwacji. Wykorzystując dane z 2018 r., przyjęto ogólne założenie, że podstawowe struktury populacji gospodarstw domowych i ludności nie zmieniły się w istotny sposób w 2020 r.

Ważnym elementem każdego badania statystycznego jest zrozumienie pojęć poddanych badaniu, co realizuje się poprzez przedstawienie ich definicji oraz klasyfikacji. W związku z tym, że korzystano z danych z BBGD, definicje poszczególnych kategorii zostały zaczerpnięte z zeszytów metodologicznych GUS¹.

„Gospodarstwo domowe jest to zespół osób spokrewnionych ze sobą lub niespokrewnionych, mieszkających razem i wspólnie utrzymujących się (gospodarstwo domowe wieloosobowe) lub osoba utrzymująca się samodzielnie, bez względu na to, czy mieszka sama, czy też z innymi osobami (gospodarstwo domowe jednoosobowe)” (GUS 2018a, s. 25).

Warto zauważyć, że aby daną grupę osób uznać za gospodarstwo domowe, muszą być spełnione jednocześnie dwa wymienione warunki: wspólnego utrzymywania się i zamieszkania. Ponadto, szczegółowo wymienia się, które osoby można, a których nie można uznać za członków gospodarstwa domowego.

¹ Wszystkie definicje i klasyfikacje zaczerpnięto z (GUS 2018a).

„Budżet gospodarstwa domowego jest to systematyczne zestawienie przychodów i rozchodów gospodarstwa za dany okres” (GUS 2018a, s. 26), co oznacza, że przychody i rozchody grupowane są według klasyfikacji. Każde źródło przychodów oraz każdy rodzaj rozchodów zostały zakodowane odpowiednim symbolem, co pozwala łatwo określać kolejne nadrzędne kategorie przychodów i rozchodów. Od strony przychodowej taką podstawową kategorią jest dochód rozporządzalny definiowany jako „suma bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł pomniejszona o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych płacone przez płatnika w imieniu podatnika (od dochodów z pracy najemnej oraz od niektórych świadczeń z ubezpieczenia społecznego i świadczeń pozostałych), o podatki od dochodów z własności, podatki płacone przez osoby pracujące na własny rachunek, w tym przedstawicieli wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne” (GUS 2018a, s. 26).

Na dochód rozporządzalny składają się:

- dochód z pracy najemnej,
- dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie,
- dochód z pracy na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie, z wykonywania wolnego zawodu,
- dochód z tytułu własności,
- dochód z wynajmu nieruchomości,
- świadczenia z ubezpieczeń społecznych,
- świadczenia pozostałe,
- pozostały dochód (w tym dary i alimenty) (GUS 2018a, s. 27).

Każda z tych grup dochodów, z wyjątkiem dochodów z tytułu własności, zawiera od kilku do kilkunastu składowych. Do każdej z tych kategorii przyporządkowane są dochody równe co najmniej zero. Wyjątek stanowią dochody z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego, w przypadku których mogą być zaobserwowane dochody mniejsze od zera.

Powyższa klasyfikacja dochodów będzie kluczowa dla oceny skutków wprowadzonych w Polsce ograniczeń ze względu na zagrożenie epidemiczne na sytuację ekonomiczną (dochodową) gospodarstw domowych.

Od strony rozchodowej podstawową kategorią ekonomiczną są wydatki, które dzielą się na wydatki konsumpcyjne i pozostałe wydatki. Na wydatki konsumpcyjne składają się wydatki na:

- żywność i napoje bezalkoholowe,
- napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe,
- odzież i obuwie,
- użytkowanie mieszkania i nośniki energii,
- wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego,
- zdrowie,
- transport,
- łączność,
- rekreację i kulturę,
- edukację,
- restauracje i hotele,
- pozostałe towary i usługi (GUS 2018a, s. 34).

Zarówno przychody, jak i rozchody mogą być w formie pieniężnej i niepieniężnej.

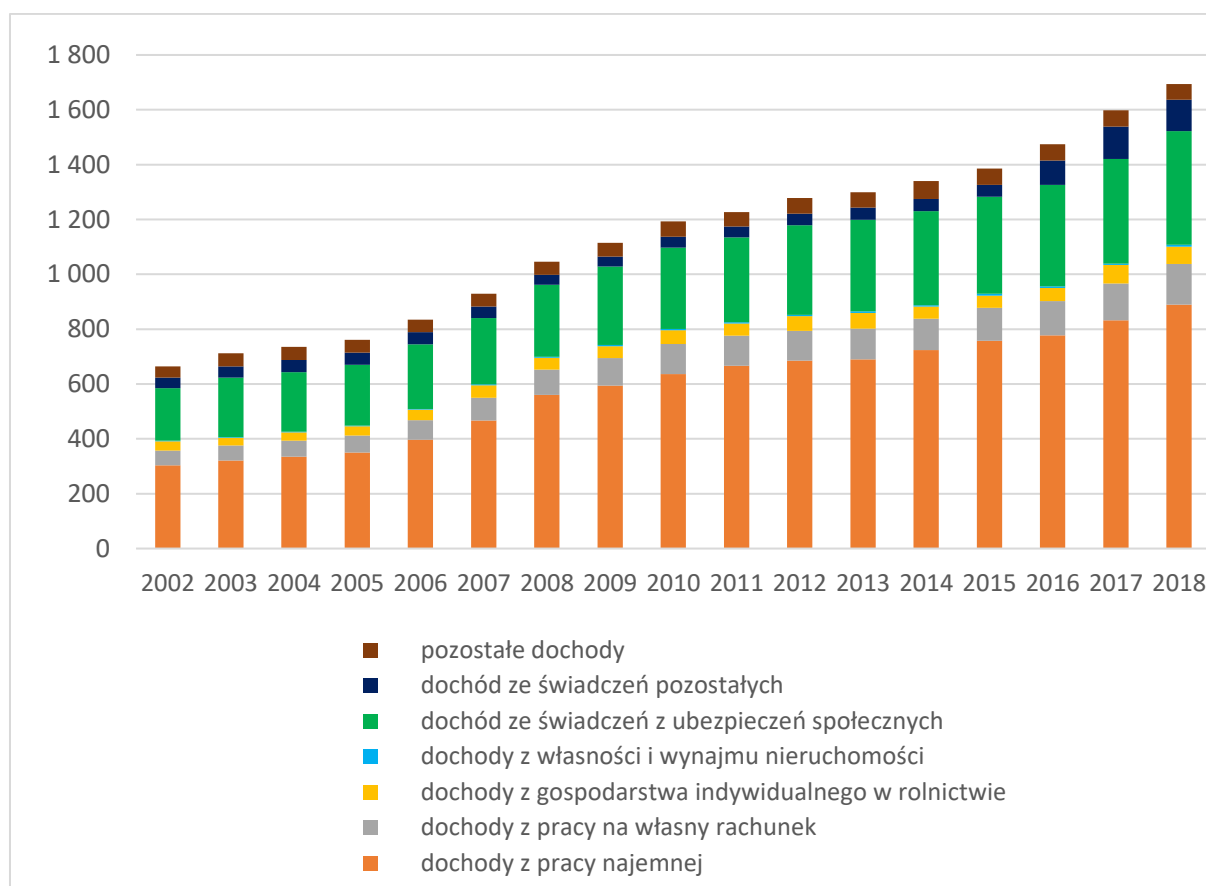
Istotną informacją o badanych członkach gospodarstwa domowego jest źródło pochodzenia uzyskiwanych środków pieniężnych oraz niepieniężnych. Jako główne źródło utrzymania bierze się pod uwagę to źródło, z którego pochodzą wyłącznie lub w przeważającym stopniu dochody danej osoby. Rozróżnia się źródła zarobkowe związane z dochodami pochodzącymi z wykonywania pracy oraz źródła niezarobkowe składające się z różnego rodzaju świadczeń, dochodów z własności, wynajmu nieruchomości oraz innych przychodów niezarobkowych. Oprócz tych dwóch źródeł, członkowie gospodarstw domowych mogą pozostawać na utrzymaniu – dotyczy to przede wszystkim dzieci (GUS 2018a, s. 30).

Na potrzeby niniejszej ekspertyzy wykorzystane zostały różne klasyfikacje gospodarstw domowych lub ich członków. Spośród nich dwie mają istotne znaczenie: klasyfikacja zawodów i specjalności, która jest oparta na klasyfikacji ISCO-08 oraz klasyfikacja działów gospodarki zgodna z Polską Klasyfikacją Działalności.

Sytuacja ekonomiczna gospodarstw domowych w Polsce przed wybuchem pandemii COVID-19

Korzystając z danych z BBGD, zaprezentowano poniżej zmiany podstawowych kategorii dochodów w okresie ostatnich kilkunastu lat. Na wykresie 1 przedstawione zostały zmiany przeciętnego poziomu dochodu rozporządzalnego ogółem oraz ze względu na źródło przychodów, na wykresie 2 pokazano zmiany struktury tego dochodu, natomiast na wykresach 3 i 4 zobrazowana została dynamika tych dochodów.

Wykres 1. Zmiany dochodu rozporządzalnego na osobę ogółem oraz w podziale ze względu na źródło przychodów (ceny bieżące)

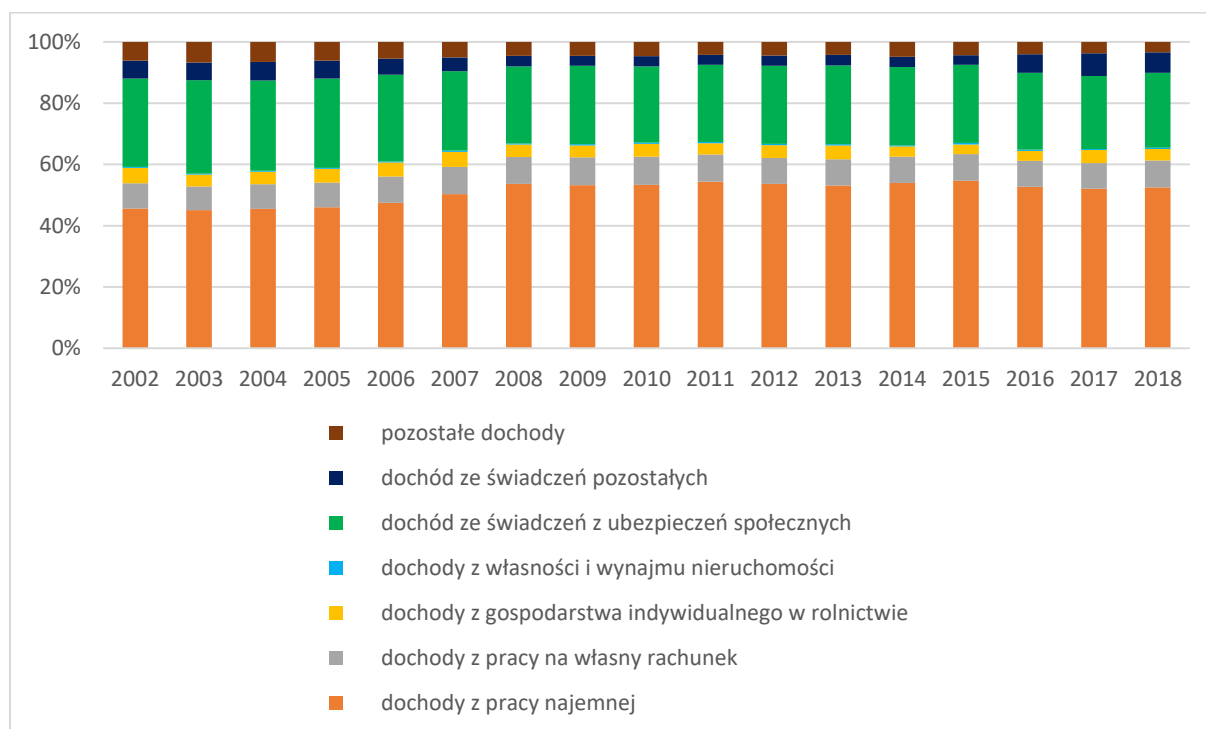

Źródło: Budżety gospodarstw domowych, GUS, Warszawa, kolejne lata.

W ostatnich kilkunastu latach, a zwłaszcza w ostatnich kilku latach, nastąpiły dynamiczne zmiany przeciętnego poziomu dochodów rozporządzalnych na osobę w Polsce. W 2018 r. w odniesieniu do 2002 r. przeciętne dochody wzrosły ponad 2,5-krotnie biorąc pod uwagę ceny bieżące. Warto zauważyć, że od 2002 r. zdecydowanie wzrosły dochody z pracy najemnej (o 193%) oraz z pozostałych świadczeń, w ramach których jest świadczenie wychowawcze

„Rodzina 500 plus”. Jedynie kategoria „pozostałe dochody” wykazywała w ostatnich latach delikatną tendencję malejącą. Gdy weźmiemy pod uwagę spadek wartości pieniądza w wyniku inflacji, to także można zaobserwować dynamiczny wzrost większości kategorii dochodu na osobę w badanym okresie. Realny dochód rozporządzalny na osobę wzrósł w okresie od 2002 r. do 2018 r. o 87,6%, dochody z pracy najemnej o 116%, a dochody ze świadczeń pozostałych o 113,7%.

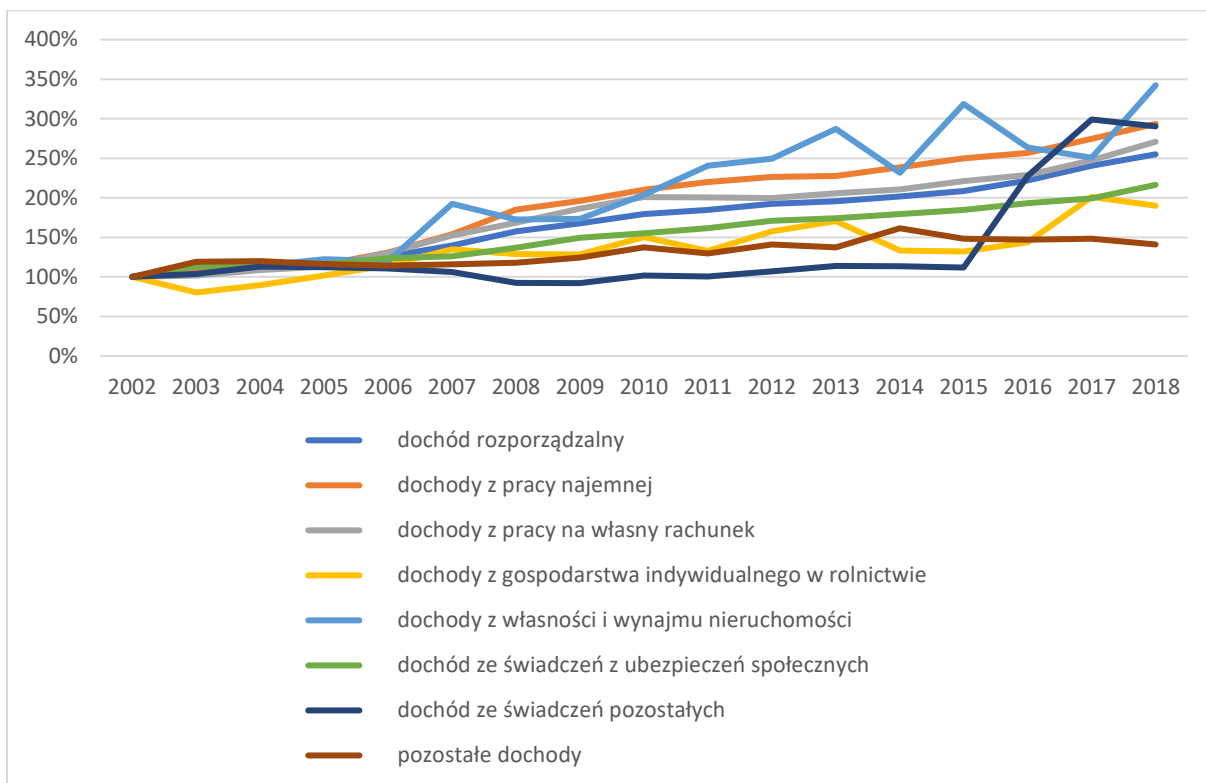
Wykres 2. Zmiany struktury dochodu rozporządzalnego na osobę w podziale ze względu na źródło przychodów

Źródło: Budżety gospodarstw domowych, GUS, Warszawa, kolejne lata.

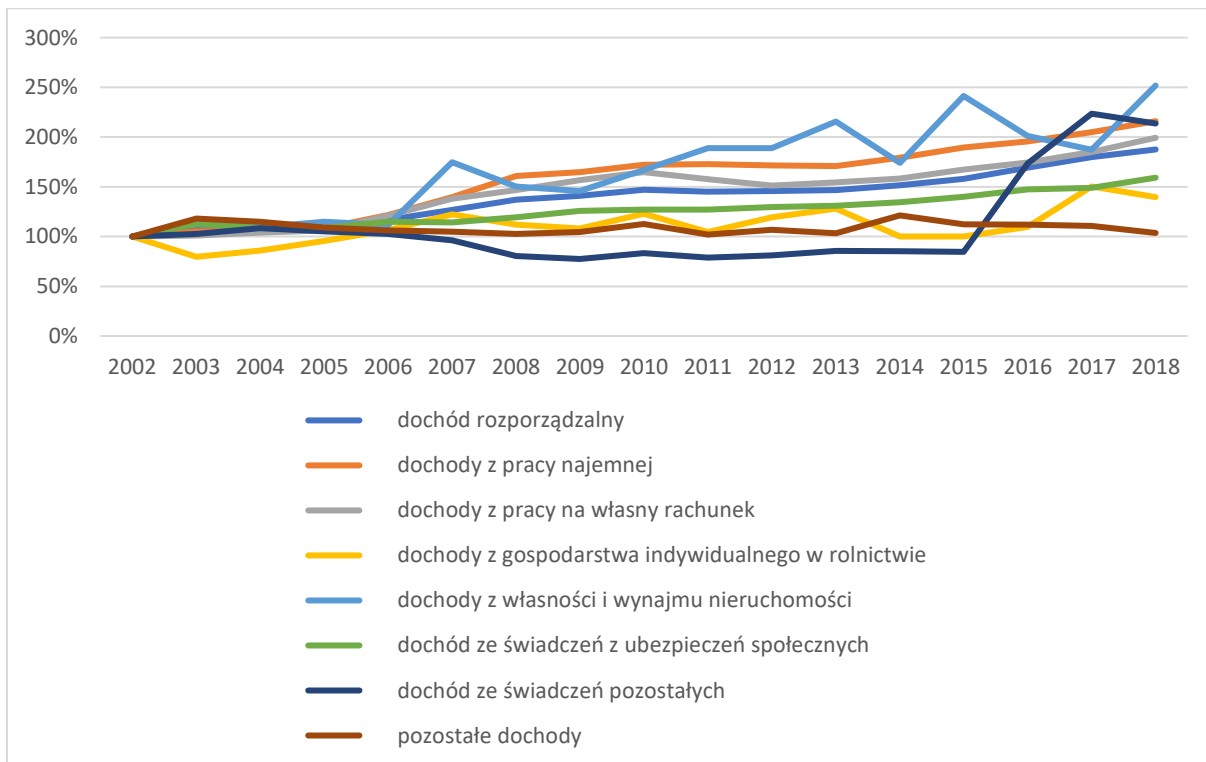
Biorąc pod uwagę strukturę dochodu rozporządzalnego ze względu na źródło tego dochodu, można zauważyć sukcesywne zmniejszanie się udziału dochodów ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych (wykres 2) z ok. 30% na początku XXI w. do poniżej 25% w 2018 r. Obserwowany jest również wzrost udziału dochodów z pracy najemnej – z poziomu ok. 46% do poziomu ok. 53% w 2018 r.

Wykres 3. Dynamika dochodu rozporządzalnego oraz w podziale ze względu na źródło przychodów (2002=100; ceny bieżące)

Źródło: Budżety gospodarstw domowych, GUS, Warszawa, kolejne lata.

Wykres 4. Dynamika dochodu rozporządzalnego oraz w podziale ze względu na źródło przychodów (2002=100; ceny stałe z 2018 r.)

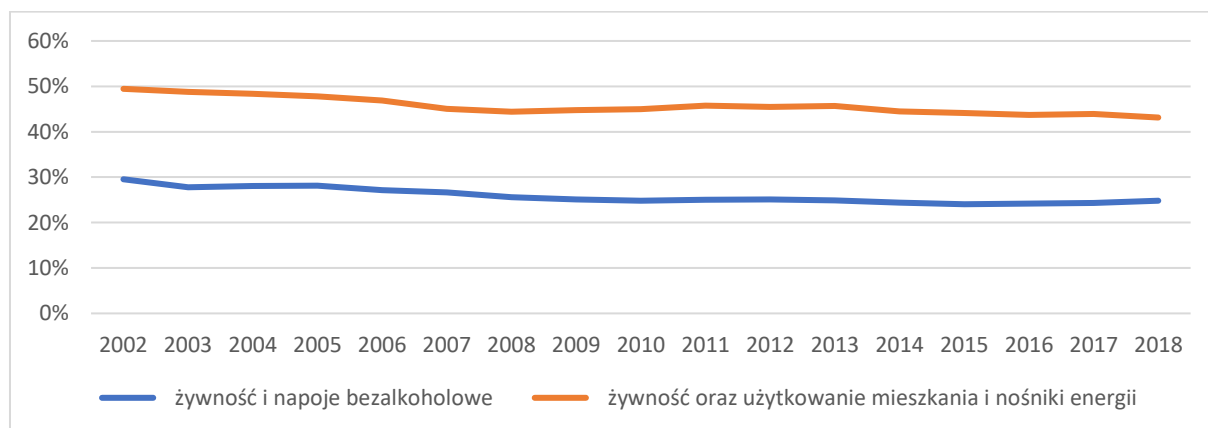

Źródło: Budżety gospodarstw domowych, GUS, Warszawa, kolejne lata.

Wyniki te potwierdzają dynamiczne zmiany (wzrosty) przeciętnych wynagrodzeń w Polsce w okresie po wejściu Polski do UE, a w szczególności w okresie ostatnich kilku lat. Podsumowując, w 2018 r. ponad 60% ogółu dochodów gospodarstw domowych pochodzi z pracy najemnej lub na własny rachunek poza rolnictwem, a dodając dochody z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie udział ten wynosi ponad 65%. Wspomniane dochody z pracy najemnej lub na własny rachunek stały się najbardziej zagrożone obniżeniem ich poziomu w związku z ograniczeniami aktywności społeczno-gospodarczej z powodu wprowadzenia stanu zagrożenia epidemicznego.

Prostym miernikiem poziomu życia ludności jest udział wydatków żywnościowych w wydatkach ogółem². Wydatki na żywność są bowiem wydatkami o niskiej elastyczności dochodowej, co skutkuje tym, że w dobie korzystnej koniunktury ich poziom wolniej rośnie niż poziom innych kategorii wydatków (w tym wydatków ogółem). Prowadzi to do spadku udziału wydatków na żywność w wydatkach ogółem i odwrotnie w czasie dekoniunktury spadek tego typu wydatków jest wolniejszy niż innych kategorii wydatków, co z kolei ma odzwierciedlenie we wzroście udziału tej kategorii wydatków w wydatkach ogółem. Innymi słowy zmniejszanie się udziału wydatków na żywność w wydatkach ogółem wskazuje na wzrost zamożności społeczeństwa lub wyróżnionych jego grup. Podobnie można rozpatrywać łączny udział wydatków na żywność i wydatków na użytkowanie mieszkania i nośniki energii. Na wykresie 5 pokazano kształtowanie wspomnianych udziałów w badanym okresie kilkunastu lat.

Wykres 5. Zmiany udziału wydatków na żywność oraz tych wydatków łącznie z wydatkami na użytkowanie mieszkania i nośniki energii w latach 2002-2018

Źródło: Budżety gospodarstw domowych, GUS, Warszawa, kolejne lata.

² Wynika on z prawa Engla sformułowanego w XIX wieku mówiącego, że wraz ze wzrostem dochodów spada udział wydatków na żywność w wydatkach ogółem (zob. Panek 2011, s. 28).

Zasadniczo można zaobserwować malejącą tendencję badanych udziałów. Udział wydatków na żywność spadł z ok. 30% w 2002 r. do nieco poniżej 24% w 2018 r., chociaż od 2015 r. – kiedy był on na najniższym poziomie (24%) – nieco wzrósł. Udział ten poszerzony o wydatki związane z użytkowaniem mieszkania spadł w badanym okresie z poziomu ponad 49% do poziomu nieco ponad 43%. Przedstawione wyniki potwierdzają, że w Polsce w okresie kilkunastu ostatnich lat sytuacja dochodowa (ekonomiczna) ogółu gospodarstw domowych poprawiała się.

Bardziej szczegółowo sytuacja dochodowa gospodarstw domowych w Polsce została przedstawiona na przykładzie danych z 2018 r. W kolejnych tabelach (1-7) zaprezentowano wartości przeciętne dochodu rozporządzalnego na osobę oraz udziały wydatków na żywność w wydatkach ogółem, udziały wydatków na żywność oraz użytkowanie mieszkania i nośniki energii w wydatkach ogółem, udziały wydatków ogółem na osobę w dochodach rozporządzalnych na osobę. Wszystkie te charakterystyki liczbowe zostały zaprezentowane w różnych podziałach badanej zbiorowości gospodarstw domowych.

Tabela 1. Charakterystyki ekonomiczne ludności w podziale ze względu na województwo w 2018 r.

Województwo	Dochód na osobę		Wydatki na osobę		Udział		
	średnia	mediana	średnia	mediana	(1)	(2)	(3)
dolnośląskie	1 755,50	1 585,05	1 282,80	1 059,45	23,40	41,74	73,07
kujawsko-pomorskie	1 611,33	1 405,00	1 149,82	973,72	26,01	44,42	71,36
lubelskie	1 527,70	1 308,66	1 085,67	914,18	26,13	41,62	71,07
lubuskie	1 664,89	1 515,33	1 143,84	984,69	25,60	45,65	68,70
łódzkie	1 620,50	1 464,00	1 232,33	1 065,03	23,85	41,65	76,05
małopolskie	1 627,85	1 432,50	1 017,42	834,63	26,88	47,85	62,50
mazowieckie	2 031,59	1 678,88	1 421,14	1 113,07	21,59	38,32	69,95
opolskie	1 589,30	1 397,50	1 189,77	1 037,62	24,25	40,41	74,86
podkarpackie	1 347,26	1 239,78	960,21	837,21	28,83	45,80	71,27
podlaskie	1 596,76	1 375,01	1 066,10	885,78	28,46	44,93	66,77
pomorskie	1 737,54	1 519,42	1 288,99	1 051,83	24,65	42,75	74,18
śląskie	1 757,03	1 597,50	1 288,63	1 069,40	23,71	43,11	73,34
świętokrzyskie	1 549,82	1 375,00	1 075,11	872,09	27,74	46,27	69,37
warmińsko-mazurskie	1 554,81	1 356,44	981,87	836,51	27,97	48,04	63,15
wielkopolskie	1 629,98	1 472,45	1 051,66	892,86	26,13	46,03	64,52
zachodniopomorskie	1 722,22	1 533,00	1 236,53	1 059,05	25,71	45,17	71,80
ogółem	1 693,46	1 477,18	1 186,86	976,47	24,82	43,14	70,08

Udział (1) – udział wydatków na żywność w wydatkach ogółem; Udział (2) – udział wydatków na żywność i wydatków na użytkowanie mieszkania i nośniki energii w wydatkach ogółem; Udział (3) – udział wydatków ogółem w dochodach rozporządzalnych ogółem.

Źródło: obliczenia własne na podstawie indywidualnych danych z BBGD z 2018 r.

Najlepszą sytuacją dochodową mogą cieszyć się mieszkańcy województwa mazowieckiego (tabela 1), gdzie średni dochód rozporządzalny na osobę wynosił w 2018 r. 2 031,59 zł,

a średnie wydatki ogółem na osobę 1 421,14 zł. O dobrej sytuacji dochodowej tej grupy ludności świadczą również niskie udziały wydatków na żywność w wydatkach ogółem (21,59%) oraz wydatków na żywność oraz wydatków na użytkowanie mieszkania i nośniki energii w wydatkach ogółem (38,32%). Warto jednak zauważyć, że na ten dobry wynik zdecydowany wpływ mają mieszkańcy Warszawy i jej okolic, natomiast pozostała część województwa mazowieckiego jest raczej podobna do sąsiednich województw. W najgorszej sytuacji dochodowej znajdują się gospodarstwa domowe zamieszkujące województwo podkarpackie. Tam średni dochód rozporządzalny na osobę wyniósł 1 347,26 zł, wydatki na osobę 1 239,78 zł, a ww. udziały odpowiednio: 28,83% i 45,80%.

Tabela 2. Charakterystyki ekonomiczne ludności w podziale ze względu na klasę miejscowości zamieszkania w 2018 r.

Klasa miejscowości zamieszkania	Dochód na osobę		Wydatki na osobę		Udział		
	średnia	mediana	średnia	mediana	(1)	(2)	(3)
miasto: 500 tys. mieszkańców i więcej	2 339,61	1 986,00	1 622,35	1 325,16	19,75	38,91	69,34
miasto: 200-499 tys. mieszkańców	1 978,53	1 728,40	1 494,49	1 208,78	21,72	40,35	75,54
miasto: 100-199 tys. mieszkańców	1 779,82	1 625,00	1 272,04	1 068,57	23,83	42,75	71,47
miasto: 20-99 tys. mieszkańców	1 707,89	1 541,25	1 207,98	1 036,23	24,83	44,22	70,73
miasto: poniżej 20 tys. mieszkańców	1 601,62	1 441,00	1 106,85	935,69	26,26	45,57	69,11
wieś	1 432,72	1 249,10	980,37	824,84	28,21	44,83	68,43
ogółem	1 693,46	1 477,18	1 186,86	976,47	24,82	43,14	70,08

Udział (1) – udział wydatków na żywność w wydatkach ogółem; Udział (2) – udział wydatków na żywność i wydatków na użytkowanie mieszkania i nośniki energii w wydatkach ogółem; Udział (3) – udział wydatków ogółem w dochodach rozporządzalnych ogółem.

Źródło: obliczenia własne na podstawie indywidualnych danych z BBGD z 2018 r.

Wszystkie miary zamożności gospodarstw domowych potwierdzają, że istnieje zależność między poziomem tej zamożności a wielkością miejscowości zamieszkania gospodarstwa domowego. Wraz ze wzrostem wielkości miejscowości rośnie przeciętny poziom dochodów, a wykorzystywane w badaniu sytuacji dochodowej udziały wydatków spadają.

Tabela 3. Charakterystyki ekonomiczne ludności w podziale ze względu na grupę społeczno-ekonomiczną w 2018 r.

Grupa społeczno-ekonomiczna	Dochód na osobę		Wydatki na osobę		Udział		
	średnia	mediana	średnia	mediana	(1)	(2)	(3)
pracowników	1 702,65	1 466,67	1 170,01	957,33	23,65	40,99	68,72
rolników	1 579,00	1 118,45	872,23	741,90	30,77	44,86	55,24
pracujących na własny rachunek	2 011,71	1 663,60	1 399,57	1 088,54	20,91	37,02	69,57

Grupa społeczno-ekonomiczna	Dochód na osobę		Wydatki na osobę		Udział		
	średnia	mediana	średnia	mediana	(1)	(2)	(3)
emerytów i rencistów	1 683,35	1 590,00	1 276,46	1 113,29	28,02	49,70	75,83
utrzymujących się z niezarobkowych źródeł	1 057,94	887,33	900,52	718,60	26,79	50,43	85,12
ogółem	1 693,46	1 477,18	1 186,86	976,47	24,82	43,14	70,08

Udział (1) – udział wydatków na żywność w wydatkach ogółem; Udział (2) – udział wydatków na żywność i wydatków na użytkowanie mieszkania i nośniki energii w wydatkach ogółem; Udział (3) – udział wydatków ogółem w dochodach rozporządzalnych ogółem.

Źródło: obliczenia własne na podstawie indywidualnych danych z BBGD z 2018 r.

W przypadku przekroju badanej zbiorowości gospodarstw domowych ze względu na grupę społeczno-ekonomiczną, do której gospodarstwo należy przeciętnie w najlepszej sytuacji dochodowej są gospodarstwa utrzymujące się głównie z pracy na własny rachunek, poza gospodarstwem rolnym – średni dochód na osobę w tym przypadku wyniósł 2 011,71 zł, średnie wydatki ogółem na osobę wyniosły 1 399,57 zł, a udział wydatków na żywność w wydatkach ogółem i udział wydatków na żywność łącznie z wydatkami na użytkowanie mieszkania i nośniki energii wyniosły odpowiednio: 20,91% oraz 37,02%. Najgorsza sytuacja dochodowa dotyczy gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z niezarobkowych źródeł. W ich przypadku średnie dochody na osobę wyniosły 1 057,94 zł, średnie wydatki ogółem na osobę 900,52, a badane udziały odpowiednio: 26,79% i 50,43. Warto zauważyć ponadto, że gospodarstwa utrzymujące się głównie z dochodów z pracy najemnej i gospodarstwa utrzymujące się z emerytur i rent przeciętnie mają podobną sytuację dochodową, chociaż badane udziały wskazują na gorszą sytuację gospodarstw utrzymujących się ze świadczeń emerytalnych lub rentowych.

Tabela 4. Charakterystyki ekonomiczne ludności w podziale ze względu na typ biologiczny gospodarstwa w 2018 r.

Typ biologiczny gospodarstwa	Dochód na osobę		Wydatki na osobę		Udział		
	średnia	mediana	średnia	mediana	(1)	(2)	(3)
małżeństwo bez dzieci	2 195,07	1 950,00	1 592,66	1 322,43	24,23	43,43	72,56
małżeństwo z 1 dzieckiem na utrzymaniu	1 903,01	1 700,00	1 343,51	1 157,25	22,09	38,69	70,60
małżeństwo z 2 dziećmi na utrzymaniu	1 596,84	1 408,25	1 126,12	941,28	22,61	37,73	70,52
małżeństwo z 3 dziećmi na utrzymaniu	1 326,09	1 140,00	970,88	816,46	23,73	40,11	73,21
małżeństwo z 4 (i więcej) dziećmi na utrzymaniu	1 085,82	984,83	776,12	669,09	26,69	43,30	71,48
matka z dziećmi na utrzymaniu	1 367,26	1 155,67	1 136,55	952,17	22,91	44,18	83,13
ojciec z dziećmi na utrzymaniu	1 665,74	1 303,96	1 257,25	1 112,90	21,73	42,40	75,48
małżeństwo z przynajmniej 1 dzieckiem na utrzymaniu i innymi osobami	1 323,92	1 174,87	850,90	737,76	27,66	43,50	64,27

Typ biologiczny gospodarstwa	Dochód na osobę		Wydatki na osobę		Udział		
	średnia	mediana	średnia	mediana	(1)	(2)	(3)
matka z dziećmi na utrzymaniu i innymi osobami	1 198,91	1 116,67	828,48	744,56	28,62	48,31	69,10
ojciec z dziećmi na utrzymaniu i innymi osobami	1 307,37	1 250,00	855,72	766,35	30,26	47,90	65,45
inne osoby z dziećmi na utrzymaniu	1 157,28	1 050,00	727,81	613,80	28,53	46,86	62,89
gospodarstwa jednoosobowe	2 260,74	1 900,00	1 862,97	1 548,50	23,73	47,83	82,41
pozostałe	1 758,36	1 637,50	1 111,69	975,39	26,98	45,77	63,22
ogółem	1 693,46	1 477,18	1 186,86	976,47	24,82	43,14	70,08

Udział (1) – udział wydatków na żywność w wydatkach ogółem; Udział (2) – udział wydatków na żywność i wydatków na użytkowanie mieszkania i nośniki energii w wydatkach ogółem; Udział (3) – udział wydatków ogółem w dochodach rozporządzalnych ogółem.

Źródło: obliczenia własne na podstawie indywidualnych danych z BBGD z 2018 r.

Biorąc pod uwagę sytuację ekonomiczną gospodarstw domowych w podziale ze względu na typ biologiczny gospodarstwa, to w najlepszej sytuacji są gospodarstwa jednoosobowe, małżeństwa bez dzieci na utrzymaniu i małżeństwa z jednym dzieckiem na utrzymaniu. Jednak patrząc na udział wydatków na żywność w wydatkach ogółem i łączny udział wydatków żywnościowych oraz wydatków na użytkowanie mieszkania oraz nośniki energii okazuje się, że małżeństwa z jednym dzieckiem na utrzymaniu charakteryzują się najniższymi wartościami tych wskaźników, zdecydowanie niższymi niż małżeństwa bez dzieci na utrzymaniu. Wraz ze wzrostem liczby dzieci zależnych pogarsza się także sytuacja ekonomiczna gospodarstw domowych. Średni dochód rozporządzalny na osobę w gospodarstwach małżeństw z czworgiem lub więcej dzieci jest o ponad 800 zł mniejszy niż w przypadku małżeństw z jednym dzieckiem na utrzymaniu.

Tabela 5. Charakterystyki ekonomiczne ludności w podziale ze względu na poziom wykształcenia głowy gospodarstwa domowego w 2018 r.

Wykształcenie	Dochód na osobę		Wydatki na osobę		Udział		
	średnia	mediana	średnia	mediana	(1)	(2)	(3)
podstawowe	1 207,55	1 117,57	893,11	776,13	31,55	53,42	73,96
zasadnicze-zawodowe	1 405,65	1 266,67	959,42	825,35	28,67	47,92	68,25
średnie i policealne	1 670,30	1 512,50	1 181,01	1 009,18	25,41	44,46	70,71
wyższe	2 276,01	1 950,00	1 597,45	1 298,08	19,85	36,00	70,19
ogółem	1 693,46	1 477,18	1 186,86	976,47	24,82	43,14	70,08

Udział (1) – udział wydatków na żywność w wydatkach ogółem; Udział (2) – udział wydatków na żywność i wydatków na użytkowanie mieszkania i nośniki energii w wydatkach ogółem; Udział (3) – udział wydatków ogółem w dochodach rozporządzalnych ogółem.

Źródło: obliczenia własne na podstawie indywidualnych danych z BBGD z 2018 r.

Zgodnie z oczekiwaniami sytuacja ekonomiczna gospodarstw domowych zdecydowanie zależy od poziomu wykształcenia głowy gospodarstwa domowego (osoby, która wnosi do gospodarstwa największą część dochodu). Im wyższy poziom wykształcenia, tym wyższe

dochody i wydatki, a wykorzystywane do badania zamożności udziały przyjmują niższe wartości.

Tabela 6. Charakterystyki ekonomiczne ludności w podziale ze względu na wiek głowy gospodarstwa domowego w 2018 r.

Wiek	Dochód na osobę		Wydatki na osobę		Udział		
	średnia	mediana	średnia	mediana	(1)	(2)	(3)
24 i mniej	1 636,72	1 410,10	1 238,39	1 019,59	21,34	47,81	75,66
25 do 34	1 704,93	1 383,33	1 171,64	911,73	21,88	39,72	68,72
35 do 44	1 593,97	1 371,42	1 098,79	914,52	23,62	39,97	68,93
45 do 54	1 694,08	1 487,77	1 151,47	950,00	24,87	41,55	67,97
55 do 64	1 778,58	1 575,90	1 262,80	1 040,61	26,51	45,16	71,00
65 i więcej	1 777,30	1 640,00	1 316,75	1 142,87	27,88	49,95	74,09
ogółem	1 693,46	1 477,18	1 186,86	976,47	24,82	43,14	70,08

Udział (1) – udział wydatków na żywność w wydatkach ogółem; Udział (2) – udział wydatków na żywność i wydatków na użytkowanie mieszkania i nośniki energii w wydatkach ogółem; Udział (3) – udział wydatków ogółem w dochodach rozporządzalnych ogółem.

Źródło: obliczenia własne na podstawie indywidualnych danych z BBGD z 2018 r.

W przypadku wieku głowy gospodarstwa domowego kształtowanie się dochodów i wydatków nie jest koherentne i nie wskazuje na jednoznaczny kierunek zmian poziomu tych wielkości ekonomicznych wraz ze wzrostem wieku. Przyczyn należałoby poszukiwać w zmianach sytuacji demograficznej gospodarstw związanej z tradycyjnie ujmowanym (najczęściej występującym) cyklem ich życia – gospodarstwo samotnej młodej osoby, w kolejnym kroku małżeństwa bez dzieci, dalej małżeństwa z dziećmi na utrzymaniu, potem małżeństwa emerytów lub rencistów i ostatecznie gospodarstwa samotnej osoby starszej (wdowy lub wdowca).

Tabela 7. Charakterystyki ekonomiczne ludności w podziale ze względu na grupę kwartylową dochodu rozporządzalnego na osobę w 2018 r.

Grupa kwartylowa	Dochód na osobę		Wydatki na osobę		Udział		
	średnia	mediana	średnia	mediana	(1)	(2)	(3)
pierwsza	741,24	839,79	735,70	653,24	31,29	50,30	99,25
druga	1 263,93	1 259,50	915,47	866,32	29,02	48,38	72,43
trzecia	1 726,67	1 710,00	1 202,38	1 117,49	25,98	45,35	69,64
czwarta	3 040,59	2 600,00	1 893,13	1 625,15	19,54	36,42	62,26
ogółem	1 693,46	1 477,18	1 186,86	976,47	24,82	43,14	70,08

Udział (1) – udział wydatków na żywność w wydatkach ogółem; Udział (2) – udział wydatków na żywność i wydatków na użytkowanie mieszkania i nośniki energii w wydatkach ogółem; Udział (3) – udział wydatków ogółem w dochodach rozporządzalnych ogółem.

Źródło: obliczenia własne na podstawie indywidualnych danych z BBGD z 2018 r.

Podsumowaniem powyższego opisu sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych w Polsce w 2018 r. jest zestawienie przeciętnych dochodów i wydatków w kontekście grup

kwartylowych³ gospodarstw domowych. Oczywiście im wyższa grupa dochodowa, tym lepsza sytuacja ekonomiczna obrazowana przez wykorzystywane wskaźniki. Warto jednak zauważyć, że ostatnia grupa (o najwyższych dochodach) wyraźnie odstaje od pozostałych grup dochodowych.

W kolejnych tabelach (8-14) zaprezentowano wyniki analizy ubóstwa w Polsce w 2018 r. przy wykorzystaniu linii ubóstwa – minimum socjalne⁴. Obliczenia zostały dokonane na bazie dochodów ekwiwalentnych wyznaczonych na podstawie zmodyfikowanej skali ekwiwalentności OECD⁵. Skale ekwiwalentności przeliczają dochody (wydatki) gospodarstw domowych o różnej strukturze demograficznej (najczęściej różnej liczbie osób) na dochody ekwiwalentne dochodowi gospodarstwa (najczęściej) jednoosobowego⁶. To pozwala na zastosowanie jednej linii ubóstwa – dla gospodarstwa jednoosobowego – a nie wielu określanych dla różnych typów gospodarstw domowych. Tak więc średnioroczna wartość minimum socjalnego wynosiła w 2018 r. 1 168,31 zł. We wspomnianych tabelach zaprezentowano wyniki trzech podstawowych mierników ubóstwa: stopy ubóstwa obliczanej jako procentowy udział osób ubogich (zamieszkujących ubogie gospodarstwo domowe) w ogólnej liczbie osób, głębokości ubóstwa wśród ubogich wyznaczonej jako przeciętny procentowy udział dochodów brakujących gospodarstwom ubogim do tego, aby wyszły ze stanu ubóstwa⁷ oraz indeksu luki dochodowej, biorącego pod uwagę zubożenie całej badanej grupy ludności.

³ Cztery grupy kwartylowe uzyskuje się poprzez wyznaczenie 3 kwartyli, które dzielą zbiorowość (tutaj osób zamieszkujących gospodarstwa domowe) na cztery równoliczne grupy. Pierwsza grupa osób (25% osób) zamieszkuje gospodarstwa o najniższych dochodach na osobę, kolejne grupy charakteryzują się wyższymi dochodami, ostatnia grupa obejmuje również 25% osób z gospodarstw o najwyższym dochodzie.

⁴ Problematyka pomiaru ubóstwa jest dyskutowana w wielu pracach, np. Panek (2011), Kot (2000), Tropińska (2008), Lisicka (2013).

⁵ Nie ma jednej powszechnie akceptowanej skali ekwiwalentności. W celu uzyskania porównywalnych wyników badacze często wykorzystują skalę OECD, która stała się swego rodzaju konsensem w sytuacji wielu koncepcji obliczania skal ekwiwalentności. Ostatecznie przyjęto zmodyfikowaną skalę OECD z wagą dla drugiej i kolejnej osoby dorosłej równą 0,5, a dla dziecka 0,3.

⁶ Sposób konstrukcji skal ekwiwalentności i dylematy z tym związane można znaleźć w: Kot, Malawski, Węgrzecki (2004); Kot (2000); Dudek (2011); Tropińska (2008); Rusdnak (2007).

⁷ Należy zaznaczyć, że GUS oblicza charakterystyki ubóstwa na podstawie wydatków ekwiwalentnych, co skądinąd jest lepszym podejściem niż bazowanie na dochodach ekwiwalentnych w kontekście zmienności danych o dochodach gospodarstw domowych pozyskiwanych w ramach BBGD. Jednak w przypadku niniejszej ekspertyzy ukierunkowanej na zmiany dochodów gospodarstw domowych w sytuacji społeczno-gospodarczej spowodowanej stanem epidemicznym wykorzystanie wydatków dla oceny zakresu i głębokości ubóstwa staje się kontrowersyjne z powodu niejednoznaczności przełożenia spadku dochodów na spadek wydatków.

Tabela 8. Mierniki ubóstwa w podziale ze względu na województwa w 2018 r.

Województwo	Ubóstwo – minimum socjalne		
	stopa ubóstwa	głębokość ubóstwa	indeks luki dochodowej
dolnośląskie	6,49	35,47	2,30
kujawsko-pomorskie	7,47	36,70	2,74
lubelskie	13,11	33,07	4,34
lubuskie	5,03	30,78	1,55
łódzkie	8,82	31,67	2,79
małopolskie	4,80	25,90	1,24
mazowieckie	8,78	51,06	4,48
opolskie	11,11	58,49	6,50
podkarpackie	7,56	25,81	1,95
podlaskie	10,12	26,45	2,68
pomorskie	10,21	60,33	6,16
śląskie	4,16	19,72	0,82
świętokrzyskie	6,85	25,22	1,73
warmińsko-mazurskie	7,68	35,55	2,73
wielkopolskie	6,89	50,06	3,45
zachodniopomorskie	4,31	14,34	0,62
ogółem	7,44	38,52	2,86

Źródło: obliczenia własne na podstawie indywidualnych danych z BBGD z 2018 r.

Przeglądając wyniki analizy ubóstwa w przekroju województw, można zauważyć niepełną koherencję z wynikami badania dochodów i wydatków ludności. Między innymi relatywnie wysoki poziom ubóstwa obserwujemy w województwie mazowieckim, a niski w województwie podkarpackim. Poszukując przyczyn takiej sytuacji, okazało się, że wysokim dochodom w województwie mazowieckim towarzyszy wysokie ich zróżnicowanie i odwrotnie – niski poziom przeciętnych dochodów w województwie podkarpackim łączy się z niskim poziomem zróżnicowania dochodów. Pokazuje to, że w województwie mazowieckim mieszkają gospodarstwa domowe o wysokich dochodach, ale także o dochodach niskich, na tyle niskich, że można je uznać za ubogie. Natomiast odwrotnie jest w przypadku województwa podkarpackiego. Niski poziom dochodów (ale często wyższy od linii ubóstwa) przy małym zróżnicowaniu powoduje, że relatywnie mało jest gospodarstw o dochodach poniżej linii ubóstwa.

Tabela 9. Mierniki ubóstwa w podziale ze względu na klasę miejscowości zamieszkania w 2018 r.

Klasa miejscowości zamieszkania	Ubóstwo – minimum socjalne		
	stopa ubóstwa	głębokość ubóstwa	indeks luki dochodowej
miasto: 500 tys. mieszkańców i więcej	4,17	56,28	2,35
miasto: 200 – 499 tys. mieszkańców	3,97	46,42	1,84
miasto: 100 – 199 tys. mieszkańców	4,82	37,18	1,79
miasto: 20 – 99 tys. mieszkańców	5,55	35,65	1,98

Klasa miejscowości zamieszkania	Ubóstwo – minimum socjalne		
	stopa ubóstwa	głębokość ubóstwa	indeks luki dochodowej
miasto: poniżej 20 tys. mieszkańców	5,76	30,69	1,77
wieś	11,25	37,97	4,27
ogółem	7,44	38,52	2,86

Źródło: obliczenia własne na podstawie indywidualnych danych z BBGD z 2018 r.

W przypadku zróżnicowania ubóstwa ze względu na klasę miejscowości największe zagrożenie ubóstwem odnosi się do gospodarstw zamieszkujących obszary wiejskie i małe miasta. Natomiast z powodu relatywnie dużej głębokości ubóstwa osób ubogich w dużych miastach indeks luki dochodowej w tych miastach jest także relatywnie wysoki.

Tabela 10. Mierniki ubóstwa w podziale ze względu na grupę społeczno-ekonomiczną w 2018 r.

Grupa społeczno-ekonomiczna	Ubóstwo – minimum socjalne		
	stopa ubóstwa	głębokość ubóstwa	indeks luki dochodowej
pracowników	3,96	41,08	1,63
rolników	27,16	53,51	14,53
pracujących na własny rachunek	4,84	58,51	2,83
emerytów i rencistów	9,05	23,73	2,15
utrzymujących się z niezarobkowych źródeł	27,60	31,51	8,70
ogółem	7,44	38,52	2,86

Źródło: obliczenia własne na podstawie indywidualnych danych z BBGD z 2018 r.

W ujęciu głównego źródła utrzymania ubóstwo najbardziej dotyka gospodarstwa utrzymujące się z rolnictwa oraz z niezarobkowych źródeł, natomiast najniższe zagrożenie ubóstwem odnosi się do gospodarstw utrzymujących się z pracy najemnej i pracujących na własny rachunek.

Tabela 11. Mierniki ubóstwa w podziale ze względu na typ biologiczny gospodarstwa w 2018 r.

Typ biologiczny gospodarstwa	Ubóstwo – minimum socjalne		
	stopa ubóstwa	głębokość ubóstwa	indeks luki dochodowej
małżeństwo bez dzieci	4,44	43,95	1,95
małżeństwo z 1 dzieckiem na utrzymaniu	5,01	52,43	2,63
małżeństwo z 2 dziećmi na utrzymaniu	5,24	48,54	2,54
małżeństwo z 3 dziećmi na utrzymaniu	7,13	46,35	3,31
małżeństwo z 4 (i więcej) dziećmi na utrzymaniu	8,45	30,01	2,54
matka z dziećmi na utrzymaniu	8,19	28,39	2,33
ojciec z dziećmi na utrzymaniu	10,74	52,72	5,66
małżeństwo z przynajmniej 1 dzieckiem na utrzymaniu i innymi osobami	9,00	40,25	3,62
matka z dziećmi na utrzymaniu i innymi osobami	8,05	29,06	2,34
ojciec z dziećmi na utrzymaniu i innymi osobami	4,04	70,05	2,83
inne osoby z dziećmi na utrzymaniu	9,88	26,25	2,59
gospodarstwa jednoosobowe	11,85	26,90	3,19

Typ biologiczny gospodarstwa	Ubóstwo – minimum socjalne		
	stopa ubóstwa	głębokość ubóstwa	indeks luki dochodowej
pozostałe	8,64	34,93	3,02
ogółem	7,44	38,52	2,86

Źródło: obliczenia własne na podstawie indywidualnych danych z BBGD z 2018 r.

Zasadniczo im więcej dzieci na utrzymaniu ma małżeństwo, tym wyższe zagrożenie ubóstwem, jednak w największym stopniu ubóstwo dotyka gospodarstwa samotnych ojców z dziećmi na utrzymaniu. Warto zwrócić uwagę na wysoki odsetek (stopa ubóstwa) ubogich gospodarstw jednoosobowych. Takie gospodarstwa zakładane są najczęściej przez osoby młode oraz starsze utrzymujące się z renty lub emerytury, co może skutkować relatywnie niskimi dochodami.

Tabela 12. Mierniki ubóstwa w podziale ze względu na poziom wykształcenia głowy gospodarstwa domowego w 2018 r.

Wykształcenie	Ubóstwo – minimum socjalne		
	stopa ubóstwa	głębokość ubóstwa	indeks luki dochodowej
podstawowe	18,62	25,29	4,71
zasadnicze-zawodowe	8,69	32,82	2,85
średnie i policealne	5,72	42,19	2,41
wyższe	3,94	70,88	2,80
ogółem	7,44	38,52	2,86

Źródło: obliczenia własne na podstawie indywidualnych danych z BBGD z 2018 r.

Podobnie jak dochody i wydatki, także ubóstwo zasadniczo zależy od poziomu wykształcenia głowy gospodarstwa domowego – im wyższy ten poziom, tym niższy poziom ubóstwa. Stopa ubóstwa dla gospodarstw domowych, których głowa gospodarstwa domowego ma wykształcenie podstawowe jest ponad czterokrotnie wyższa niż w przypadku gospodarstw domowych, których osoba odniesienia ma wykształcenie wyższe.

Tabela 13. Mierniki ubóstwa w podziale ze względu na wiek głowy gospodarstwa domowego w 2018 r.

Wiek	Ubóstwo – minimum socjalne		
	stopa ubóstwa	głębokość ubóstwa	indeks luki dochodowej
24 i mniej	7,51	41,46	3,11
25 do 34	4,88	43,75	2,14
35 do 44	6,23	45,28	2,82
45 do 54	8,16	43,14	3,52
55 do 64	11,36	35,57	4,04
65 i więcej	7,32	22,91	1,68
Ogółem	7,44	38,52	2,86

Źródło: obliczenia własne na podstawie indywidualnych danych z BBGD z 2018 r.

Pewnym potwierdzeniem uwag poczynionych w odniesieniu do gospodarstw jednoosobowych są wyniki analizy ubóstwa w podziale ze względu na wiek. Relatywnie wysoki poziom stopy ubóstwa odnosi się do osób młodych oraz starszych, a zdecydowanie najniższy do osób w wieku 25 do 34 lata.

Tabela 14. Mierniki ubóstwa w podziale ze względu na grupę kwartylową dochodu rozporządzalnego na osobę w 2018 r.

Grupa kwartylowa	Ubóstwo – minimum socjalne		
	stopa ubóstwa	głębokość ubóstwa	indeks luki dochodowej
pierwsza	28,48	40,02	11,40
druga	1,26	4,49	0,06
trzecia	0,00	0,00	0,00
czwarta	0,00	0,00	0,00
ogółem	7,44	38,52	2,86

Źródło: obliczenia własne na podstawie indywidualnych danych z BBGD z 2018 r.

Podsumowaniem analizy ubóstwa są wyniki ze względu na grupę dochodową. Zasadniczo – jak należało się spodziewać – ubóstwo dotyczy gospodarstw domowych o dochodach na osobę mieszczących się w pierwszej grupie kwartylowej. Nieliczne przypadki odnoszą się do drugiej grupy kwartylowej, co jest spowodowane niższą wartością pierwszego kwartyła niż wartość przyjętej linii ubóstwa. Istnieją więc gospodarstwa domowe z drugiej grupy kwartylowej, które uznaje się za ubogie.

Metodologia szacowania dochodów gospodarstw domowych w warunkach kryzysu pandemicznego

Punktem wyjścia do oceny wpływu epidemii COVID-19 na sytuację ekonomiczną polskich gospodarstw domowych były nieidentyfikowalne dane jednostkowe pochodzące z Badania Budżetów Gospodarstw Domowych z 2018 r. Aby oszacować wpływ epidemii na dochody gospodarstw domowych, dokonano szeregu przekształceń poszczególnych typów dochodów gospodarstw domowych. Zakres tych przekształceń przedstawia się następująco.

1. Podział dochodów z pracy najemnej gospodarstwa domowego pomiędzy członków tego gospodarstwa, którzy deklarują pracę najemną jako swoje główne źródło utrzymania; podział proporcjonalny do przeciętnych wynagrodzeń według płci, zawodu i sektora (GUS 2020a).
2. Urealnienie dochodów z pracy najemnej, przy założeniu średniego wzrostu płac na poziomie 6,2%.
3. Uwzględnienie wpływu epidemii COVID-19 na dochody z pracy najemnej poprzez przemnożenie ich przez wagi uwzględniające sektor zatrudnienia (publiczny/prywatny), rodzaj działalności przedsiębiorstwa i wykonywany zawód. Wagi zostały utworzone dla trzech scenariuszy – pesymistycznego, prawdopodobnego i optymistycznego.
4. Wylosowanie spośród członków gospodarstw domowych (którzy zadeklarowali pracę najemną jako główne źródło utrzymania) osób, co do których przyjęto, że straciły pracę w wyniku epidemii i stały się bezrobotne. Losowanie odbyło się proporcjonalnie w tych branżach, które zostały uznane za najbardziej dotknięte przez epidemię; losowanie bezrobotnych odbyło się w trzech wariantach – pesymistycznym, prawdopodobnym i optymistycznym.
5. Wylosowanie osób, którym należy się zasiłek dla bezrobotnych (w scenariuszu pesymistycznym, prawdopodobnym i optymistycznym) spośród osób, co do których przyjęto założenie, że straciły pracę w wyniku epidemii.
6. Podział dochodów z pracy na własny rachunek przypadających na gospodarstwo domowe pomiędzy członków gospodarstwa domowego, którzy deklarują pracę na własny rachunek jako swoje główne źródło utrzymania.
7. Urealnienie dochodów z pracy na własny rachunek, przy założeniu średniego wzrostu płac na poziomie 6,2%.

8. Uwzględnienie wpływu epidemii COVID-19 na dochody z pracy na własny rachunek poprzez przemnożenie ich przez wagi uwzględniające rodzaj działalności przedsiębiorstwa i wykonywany zawód; wagi zostały utworzone dla trzech scenariuszy – pesymistycznego, prawdopodobnego i optymistycznego.
9. Wylosowanie spośród członków gospodarstw domowych (którzy zadeklarowali pracę na własny rachunek jako główne źródło utrzymania), osób, co do których przyjęto, że straciły pracę w wyniku epidemii i stały się bezrobotne. Losowanie odbyło się proporcjonalnie w tych branżach, które zostały uznane za najbardziej dotknięte przez epidemię; losowanie bezrobotnych odbyło się w trzech wariantach – pesymistycznym, prawdopodobnym i optymistycznym.
10. Wylosowanie osób spośród tych wylosowanych w punkcie 9, którym należy się zasiłek dla bezrobotnych (w scenariuszu pesymistycznym, prawdopodobnym i optymistycznym).
11. Waloryzacja dochodów ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych wskaźnikiem waloryzacji emerytur i rent – 102,86% w 2019 r. i 103,56% w 2020 r. oraz uwzględnienie w dochodach emerytów miesięcznej części trzynastej emerytury.
12. Urealnienie dochodów z najmu przy założeniu średniego wzrostu o 5%.
13. Ważenie dochodów z najmu z uwzględnieniem wielkości miejscowości zamieszkania gospodarstwa domowego; losowanie odbyło się w scenariuszach pesymistycznym, prawdopodobnym i optymistycznym.
14. Agregacja dochodów z pracy najemnej i pracy na własny rachunek na poziom gospodarstw domowych.
15. Symulacja poziomu dochodów gospodarstw domowych nieuwzględniająca epidemii (wzrost poziomu dochodów z pracy najemnej i pracy na własny rachunek, waloryzacja świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz wzrost dochodów z najmu).

Dochody z pracy najemnej w pierwszym kroku podzielono między osoby wchodzące w skład danego gospodarstwa domowego, które jako główne źródło utrzymania wskazywały pracę najemną na stanowisku robotniczym, nierobotniczym bądź pracę najemną dorywczą, bez względu na to, czy miejsce pracy było zlokalizowane w kraju czy za granicą. Liczbę osób pracujących w poszczególnych zawodach ogółem i według płci w sektorze prywatnym i publicznym w badanej próbie prezentuje tabela A1 w Aneksie. Tabela A2 w Aneksie przedstawia pracujących według działów gospodarski, płci i sektora własności. Podział

dochodów z pracy najemnej całego gospodarstwa domowego pomiędzy poszczególnych jego członków odbywał się proporcjonalnie do przeciętnych wynagrodzeń według płci, zawodu i sektora (GUS 2020a). Wartości przeciętnych wynagrodzeń brutto pracowników zatrudnionych według sektorów własności, płci oraz grup zawodów w październiku 2018 r. zawiera tabela A3 w Aneksie.

Następnie urealniono dochody z pracy najemnej przyjmując średni wzrost płac w analizowanym okresie na poziomie 6,2% (*Wzrost wynagrodzeń w 2020...*). W kolejnym kroku dokonano ważenia osiąganych dochodów ze względu na formę własności miejsca pracy (publiczna/prywatna), zawód i dział gospodarki narodowej według Polskiej Klasyfikacji Działalności. Utworzone macierze wag obejmują 43 zawody i 88 działów gospodarki. Wykaz poszczególnych zawodów i działów gospodarki wraz z oznaczeniami zawierają tabele A4 i A5 w Aneksie. Przy tworzeniu wag brano pod uwagę nie tylko prawdopodobne spadki dochodów w działach i zawodach dotkniętych zamknięciem gospodarki w wyniku pandemii, ale także możliwy wzrost dochodów w przedsiębiorstwach zajmujących się np. produkcją chemikaliów i wyrobów chemicznych, produkcją podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych, produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (jako przedsiębiorstw potencjalnie mogących produkować środki do dezynfekcji i środki ochrony osobistej), a także przedsiębiorstw zajmujących się działalnością kurierską czy działalnością związaną z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki. Wagi opracowano w trzech wariantach – optymistycznym, prawdopodobnym i pesymistycznym (Tabele A6-A11 w Aneksie). W opracowaniu przyjęto także, że w wyniku epidemii część osób straci pracę i zasili szeregi osób bezrobotnych. Osoby te zostały wylosowane spośród osób pracujących (najemnie i na własny rachunek) w tych działach gospodarki, które uznano za szczególnie wrażliwe na czasowe zamknięcie gospodarki. Losowanie to również odbyło się w trzech scenariuszach. Tabela 15 prezentuje odsetek osób w wybranych działach w poszczególnych wariantach.

Tabela 15. Oszacowanie odsetka osób, które straciły pracę w wyniku epidemii COVID-19 według rodzaju działalności przedsiębiorstwa/instytucji w wariantach pesymistycznym, prawdopodobnym i optymistycznym

Rodzaj działalności instytucji / firmy	Wariant		
	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	12%	10%	8%
produkcja pozostałego sprzętu transportowego	12%	10%	8%
handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	12%	10%	8%
handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	12%	10%	8%
handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	12%	10%	8%
transport lądowy oraz transport rurociągowy	22%	20%	18%
transport wodny	22%	20%	18%
transport lotniczy	22%	20%	18%
zakwaterowanie	22%	20%	18%
działalność usługowa związana z wyżywieniem	22%	20%	18%
finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	12%	10%	8%
ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalne, z wyłączeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego	12%	10%	8%
działalność wspomagająca usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fundusze emerytalne	12%	10%	8%
działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane	22%	20%	18%
działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą	12%	10%	8%
działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	22%	20%	18%

Źródło: opracowanie własne.

Osobom, które w wyniku losowania uznano za bezrobotne wyzerowano dochód z pracy najmniej i dodano zasiłek dla bezrobotnych w wysokości 1 200 zł. Nie ma danych, które określałyby, jakiej części osób, które faktycznie straciły pracę w wyniku epidemii należy się zasiłek, dlatego też przyjęto, że w scenariuszu optymistycznym jest to 95% osób, w scenariuszu prawdopodobnym 85%, a w pesymistycznym – 75%.

Dochody gospodarstwa domowego z pracy na własny rachunek również rozdzielono między osoby, których głównym źródłem utrzymania była praca na własny rachunek poza gospodarstwem rolnym w użytkowaniu indywidualnym, czyli praca stała lub dorywcza na własny rachunek w kraju bądź za granicą. Nie ma przesłanek by zakładać, że kobieta pracująca na własny rachunek uzyskuje dochody mniejsze niż mężczyzna, jak również nie wiadomo nic na temat kondycji finansowej przedsiębiorstw, które prowadzą badane osoby, wobec tego

zdecydowano się na równy podział dochodów między członków gospodarstwa domowego, którzy jako źródło utrzymania wskazali pracę na własny rachunek. Następnie urealniono dochody z pracy na własny rachunek przyjmując średni wzrost płac na poziomie 6,2% (*Wzrost wynagrodzeń w 2020...*). W kolejnym kroku dokonano ważenia dochodów z pracy na własny rachunek korzystając z wag dla dochodów osób pracujących w przedsiębiorstwach prywatnych ze względu na zawód i sekcję działalności, w wariacie optymistycznym, prawdopodobnym i pesymistycznym (wykaz wag zawierają tabele A6-A8 w Aneksie). Wśród przedsiębiorców również przeprowadzono losowanie osób, które w wyniku epidemii zostały uznane za bezrobotne. Procedura losowania i przyznawania zasiłków dla bezrobotnych była taka sama, jak w przypadku dochodów z pracy najemnej.

Dochody ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych poddano waloryzacji zgodnie ze wskaźnikiem waloryzacji emerytur i rent – 102,86% w 2019 r. i 103,56% w 2020 r. (wskaźnik waloryzacji emerytur i rent w 2019 r.; Wskaźnik waloryzacji emerytur i rent w 2020 r.). Ponadto w tych gospodarstwach domowych, które otrzymywały świadczenia emerytalne uwzględniono 1/12 tzw. „trzynastej emerytury” w kwocie 80 zł netto (ponieważ omawiane dochody stanowią dochód rozporządzalny, a więc po opodatkowaniu).

Jeżeli chodzi o dochody z najmu, to przyjęto, że w analizowanym okresie wzrosły one przeciętnie o 5% (*Cenowy rollercoaster na rynku najmu...*). W wyniku załamania się rynku najmu krótkoterminowego oraz znacznego zmniejszenia się liczby najemców długoterminowych (spowodowanej m.in. powrotem studentów i młodych pracujących do domów rodzinnych) wprowadzono wagi korygujące poziom osiągniętych dochodów. Przyjęto, że spadek dochodów z najmu w większym stopniu dotknął dużych miast (liczących 500 tys. mieszkańców i więcej), natomiast w mniejszych miastach jest bardziej stabilny. Wagi prezentuje tabela 16.

Tabela 16. Wagi dla dochodów z najmu w zależności od wielkości miejscowości dla poszczególnych wariantów

Wielkość miejscowości	Wariant		
	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny
Co najmniej 500 tys. mieszkańców	0,75	0,80	0,85
Mniejsze niż 500 tys. mieszkańców	0,80	0,85	0,90

Źródło: opracowanie własne.

Po przeprowadzeniu wyżej opisanych przekształceń dokonano agregacji dochodów poszczególnych osób i powrócono na poziom gospodarstw domowych. W celu stworzenia punktu odniesienia do dyskusji zmiany dochodów gospodarstw domowych w wyniku epidemii przyjęto także zmienną opisującą dochody gospodarstw domowych uwzględniającą jedynie wzrost dochodów wynikający z upływu czasu (wzrost dochodów z pracy najemnej i pracy na własny rachunek, rewaloryzacja emerytur, dodatek 13. emerytury, wzrost dochodów z najmu). Pozwoliło to na oszacowanie, o ile zmieniły się dochody gospodarstw domowych w wyniku epidemii w poszczególnych wariantach.

Wyniki symulacyjne sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych w Polsce w 2020 r.

Wielkości ekonomiczne, którymi autorzy posługują się w tej części opracowania są wielkościami symulacyjnymi, które powstały na bazie szeregu ustaleń i założeń, szczegółowo opisanych w punkcie Metodologia szacowania dochodów gospodarstw domowych w warunkach kryzysu pandemicznego. Dochody gospodarstw domowych były analizowane w trzech wariantach: pesymistycznym, prawdopodobnym i optymistycznym. Bazą porównawczą dla wspomnianych wariantów sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych w Polsce są dochody z 2018 r. poddane rewaloryzacji, bez uwzględniania skutków pandemii.

Należy więc podkreślić, że wszystkie poniżej prezentowane wyniki oparte są na badaniach symulacyjnych i co do absolutnych wartości mogą odbiegać od rzeczywistych poziomów dochodów, które to dochody poznamy za rok od opracowania niniejszej ekspertyzy.

Dochody gospodarstw domowych

W tabeli 17 przedstawiono przeciętne wartości dochodów z różnych źródeł obliczone po wspomnianych wyżej korektach, natomiast w tabeli 18 lukę dochodową względem dochodu, który byłby, gdyby nie było stanu epidemicznego.

Tabela 17. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. w podziale ze względu na źródło dochodów oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Źródło dochodów	Wariant sytuacji epidemicznej			bez wpływu COVID-19
	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	
dochód z pracy najemnej	870,45	883,29	897,89	945,17
dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	63,72	63,72	63,72	63,72
dochód z pracy na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie, z wykonywania wolnego zawodu	138,21	140,43	143,9	156,43
dochód z tytułu własności	0,46	0,46	0,46	0,46
dochód z wynajmu nieruchomości	5,6	5,95	6,31	7,17
świadczenia z ubezpieczeń społecznych	452,66	452,66	452,66	452,66
świadczenia pozostałe	129,39	128,9	128,24	114,22
pozostały dochód	56,8	56,8	56,8	56,8
ogółem	1 717,29	1 732,21	1 749,98	1 796,63

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Tabela 18. Poziom luki dochodowej w 2020 r. w podziale ze względu na źródło dochodów oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Źródło dochodów	Wariant sytuacji epidemicznej			bez wpływu COVID-19
	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	
dochód z pracy najemnej	7,91	6,55	5,00	0,00
dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	0,00	0,00	0,00	0,00
dochód z pracy na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie, z wykonywania wolnego zawodu	11,65	10,23	8,01	0,00
dochód z tytułu własności	0,00	0,00	0,00	0,00
dochód z wynajmu nieruchomości	21,90	17,02	11,99	0,00
świadczenia z ubezpieczeń społecznych	0,00	0,00	0,00	0,00
świadczenia pozostałe	-13,28	-12,85	-12,27	0,00
pozostały dochód	0,00	0,00	0,00	0,00
ogółem	4,42	3,59	2,60	0,00

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Oszacowany poziom dochodów rozporządzalnych ogółem w 2020 r. wynosi 1 796,62 zł. Biorąc pod uwagę kolejne warianty rozwoju sytuacji ekonomicznej ze względu na stan epidemiczny, to przeciętny dochód na osobę ogółem w każdym wariantcie spadł. W wariantcie pesymistycznym spadek ten wynosił 4,42% dochodów bez korekty ze względu na stan epidemiczny, w wariantcie prawdopodobnym 3,59%, a w przypadku wariantu optymistycznego 2,6%. Warto zauważyć, że przyjęte założenia spowodowały dość znaczny spadek dochodów z pracy najemnej – prawie 8% w wariantcie pesymistycznym oraz dochodów z pracy na własny rachunek – w wariantcie pesymistycznym 11,65%. Największe spadki odnotowano w przypadku wynajmu nieruchomości, jednak znaczenie tego typu dochodów dla ogółu dochodów całej populacji gospodarstw domowych jest niewielki. W przypadku dochodów ze świadczeń pozostałych obserwujemy wzrost ich przeciętnego poziomu (stąd ujemna wartość luki dochodowej). Taka sytuacja wynika z założenia, że pewna część zatrudnionych osób straciła pracę i z tego powodu uzyskuje zasiłek dla bezrobotnych. W przypadku niektórych dochodów przyjęto, że sytuacja epidemiczna nie wpłynie lub istotnie nie wpłynie na ich wysokość przynajmniej w krótkim okresie (do końca bieżącego roku).

W czterech kolejnych tabelach 19-22 przedstawione zostały – w podobnym układzie jak wyżej – dochody na osobę i luka dochodowa w gospodarstwach utrzymujących się głównie z pracy najemnej (tabela 19 i 20) oraz z pracy na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie (tabela 21 i 22).

Tabela 19. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. dla gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z pracy najemnej w podziale ze względu na źródło dochodów oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Źródło dochodów	Wariant sytuacji epidemicznej			bez wpływu COVID-19
	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	
dochód z pracy najemnej	1 358,98	1 378,82	1 401,76	1 461,70
dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	4,71	4,71	4,71	4,71
dochód z pracy na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie, z wykonywania wolnego zawodu	24,99	25,31	26,00	33,09
dochód z tytułu własności	0,22	0,22	0,22	0,22
dochód z wynajmu nieruchomości	3,43	3,65	3,87	4,41
świadczenia z ubezpieczeń społecznych	133,58	133,58	133,58	133,58
świadczenia pozostałe	134,08	133,50	132,40	113,62
pozostały dochód	50,37	50,37	50,37	50,37
ogółem	1 710,38	1 730,17	1 752,92	1 801,71

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Tabela 20. Poziom luki dochodowej w 2020 r. dla gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z pracy najemnej w podziale ze względu na źródło dochodów oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Źródło dochodów	Wariant sytuacji epidemicznej			bez wpływu COVID-19
	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	
dochód z pracy najemnej	7,03	5,67	4,10	0,00
dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	0,00	0,00	0,00	0,00
dochód z pracy na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie, z wykonywania wolnego zawodu	24,46	23,51	21,41	0,00
dochód z tytułu własności	0,00	0,00	0,00	0,00
dochód z wynajmu nieruchomości	22,21	17,21	12,21	0,00
świadczenia z ubezpieczeń społecznych	0,00	0,00	0,00	0,00
świadczenia pozostałe	-18,01	-17,50	-16,53	0,00
pozostały dochód	0,00	0,00	0,00	0,00
ogółem	5,07	3,97	2,71	0,00

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Tabela 21. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. dla gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z pracy na własny rachunek w podziale ze względu na źródło dochodów oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Źródło dochodów	Wariant sytuacji epidemicznej			bez wpływu COVID-19
	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	
dochód z pracy najemnej	326,84	332,28	338,21	367,36
dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	4,60	4,60	4,60	4,60
dochód z pracy na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie, z wykonywania wolnego zawodu	1 365,69	1 388,29	1 422,21	1 484,09
dochód z tytułu własności	1,00	1,00	1,00	1,00
dochód z wynajmu nieruchomości	10,79	11,48	12,18	13,84
świadczenia z ubezpieczeń społecznych	111,87	111,87	111,87	111,87

Źródło dochodów	Wariant sytuacji epidemicznej			bez wpływu COVID-19
	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	
dochód z pracy najemnej	326,84	332,28	338,21	367,36
świadczenia pozostałe	131,00	131,76	130,86	108,76
pozostały dochód	38,66	38,66	38,66	38,66
ogółem	1 990,46	2 019,95	2 059,60	2 130,20

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Tabela 22. Poziom luki dochodowej w 2020 r. dla gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z pracy na własny rachunek w podziale ze względu na źródło dochodów oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Źródło dochodów	Wariant sytuacji epidemicznej			bez wpływu COVID-19
	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	
dochód z pracy najemnej	11,03	9,55	7,94	0,00
dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	0,00	0,00	0,00	0,00
dochód z pracy na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie, z wykonywania wolnego zawodu	7,98	6,46	4,17	0,00
dochód z tytułu własności	0,00	0,00	0,00	0,00
dochód z wynajmu nieruchomości	22,03	17,03	12,03	0,00
świadczenia z ubezpieczeń społecznych	0,00	0,00	0,00	0,00
świadczenia pozostałe	-20,44	-21,14	-20,32	0,00
pozostały dochód	0,00	0,00	0,00	0,00
ogółem	6,56	5,18	3,31	0,00

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

W tabelach 19-22 pokazano sytuację ekonomiczną tych gospodarstw domowych, które utrzymują się głównie ze źródeł najbardziej narażonych na negatywne skutki stanu zagrożenia epidemicznego. W przypadku gospodarstw utrzymujących się w przeważającej części z pracy najemnej dochody na osobę z tej pracy spadną z poziomu ok. 1 462 zł do przeciętnego poziomu ok. 1 359 zł, co daje spadek o ok. 7% w wariantcie pesymistycznym. Natomiast w przypadku gospodarstw utrzymujących się z pracy na własny rachunek spadek przeciętnych dochodów z pracy najemnej jest jeszcze większy i w wariantcie pesymistycznym wyniósł ok. 11%. W przypadku dochodów z pracy na własny rachunek ten spadek wyniósł ok. 8%, natomiast w gospodarstwach domowych utrzymujących się z pracy najemnej spadek jest jeszcze większy i wynosi ponad 24%, chociaż przeciętnie znaczenie tego typu dochodów dla budżetu tych gospodarstw domowych jest niewielkie. W obydwu grupach gospodarstw domowych znacząco wzrosły natomiast dochody z pozostałych świadczeń, co wynika z przyjętego założenia, że niektóre osoby utraciły pracę, a więc korzystają z zasiłku dla bezrobotnych. Warto zwrócić uwagę, że nawet w wariantcie pesymistycznym przeciętne dochody na osobę gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z pracy na własny rachunek są większe od przeciętnych dochodów gospodarstw domowych utrzymujących się

pracy najemnej, nawet w sytuacji braku ograniczeń społeczno-gospodarczych spowodowanych sytuacją epidemiczną.

W kolejnych tabelach 23-29 zaprezentowano przeciętne dochody na osobę w czterech wariantach: pesymistycznym, prawdopodobnym, optymistycznym i w sytuacji braku ograniczeń społeczno-gospodarczych. Ponadto zamieszczone zostały wartości luki dochodowej obliczonej dla wspomnianych trzech pierwszych wariantów w odniesieniu do sytuacji ekonomicznej bez COVID-19.

Tabela 23. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. w podziale ze względu na województwo oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Województwo	Dochód na osobę – wariant				Luka dochodowa		
	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	bez COVID	(1)	(2)	(3)
dolnośląskie	1 768,37	1 784,05	1 806,41	1 866,23	5,24	4,40	3,21
kujawsko-pomorskie	1 640,14	1 653,33	1 666,01	1 704,44	3,77	3,00	2,26
lubelskie	1 555,67	1 564,57	1 575,64	1 615,43	3,70	3,15	2,46
lubuskie	1 686,53	1 699,06	1 720,17	1 768,52	4,64	3,93	2,73
łódzkie	1 652,61	1 664,22	1 682,67	1 722,34	4,05	3,37	2,30
małopolskie	1 650,60	1 664,85	1 685,15	1 730,14	4,60	3,77	2,60
mazowieckie	2 036,07	2 061,02	2 084,63	2 151,64	5,37	4,21	3,11
opolskie	1 618,81	1 630,87	1 640,25	1 679,15	3,59	2,88	2,32
podkarpackie	1 384,76	1 394,48	1 406,43	1 432,33	3,32	2,64	1,81
podlaskie	1 628,28	1 636,54	1 650,58	1 683,36	3,27	2,78	1,95
pomorskie	1 755,39	1 773,85	1 792,05	1 843,47	4,78	3,78	2,79
śląskie	1 791,55	1 805,68	1 823,84	1 869,81	4,19	3,43	2,46
świętokrzyskie	1 590,19	1 601,03	1 610,90	1 646,28	3,41	2,75	2,15
warmińsko-mazurskie	1 593,79	1 604,67	1 617,37	1 646,62	3,21	2,55	1,78
wielkopolskie	1 648,64	1 663,81	1 681,39	1 726,02	4,48	3,60	2,59
zachodniopomorskie	1 749,69	1 763,59	1 783,80	1 834,50	4,62	3,87	2,76
ogółem	1 717,29	1 732,21	1 749,98	1 796,63	4,42	3,59	2,60

(1) dla scenariusza pesymistycznego; (2) dla scenariusza prawdopodobnego; (3) dla scenariusza optymistycznego
Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

W ujęciu wojewódzkim w najmniejszą lukę dochodową zaobserwowano w przypadku województwa warmińsko-mazurskiego. W wariancie pesymistycznym wynosiła ona 3,21% dochodów bez korekty ze względu na stan epidemiczny, w wariancie prawdopodobnym 2,55%, a w przypadku wariantu optymistycznego jedynie 1,78%. Podobne wartości dotyczą województwa podkarpackiego (odpowiednio 3,32%, 2,64% i 1,81%) i podlaskiego (3,27%, 2,78% i 1,81%). Niski poziom luki dochodowej w tych województwach wynika po części z niskich przeciętnych wartości dochodu w tych województwach. Z kolei najwyższy wskaźnik luki dochodowej zaobserwowano w województwach mazowieckim i dolnośląskim – ponad 5% w wariancie pesymistycznym, ponad 4% w wariancie prawdopodobnym i ponad 3%

w wariancie optymistycznym. Województwa, które najwięcej tracą na epidemii to jednocześnie województwa o najwyższym średnim dochodzie na osobę.

Tabela 24. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. w podziale ze względu na klasę miejscowości zamieszkania oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Klasa miejscowości	Dochód na osobę – wariant				Luka dochodowa		
	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	bez COVID	(1)	(2)	(3)
miasto: 500 tys. mieszkańców i więcej	2 332,33	2 361,60	2 398,61	2 486,36	6,20	5,02	3,53
miasto: 200-499 tys. mieszkańców	1 996,88	2 016,19	2 039,06	2 104,09	5,10	4,18	3,09
miasto: 100-199 tys. mieszkańców	1 805,71	1 820,11	1 839,94	1 893,70	4,65	3,89	2,84
miasto: 20-99 tys. mieszkańców	1 745,77	1 761,50	1 776,68	1 817,59	3,95	3,09	2,25
miasto: poniżej 20 tys. mieszkańców	1 630,99	1 644,28	1 659,69	1 702,34	4,19	3,41	2,51
wieś	1 458,41	1 468,17	1 480,34	1 512,61	3,58	2,94	2,13
ogółem	1 717,29	1 732,21	1 749,98	1 796,63	4,42	3,59	2,60

(1) dla scenariusza pesymistycznego; (2) dla scenariusza prawdopodobnego; (3) dla scenariusza optymistycznego
Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Wielkość luki dochodowej w każdym ze scenariuszy rośnie wraz z wielkością miejscowości, w którym zamieszkuje gospodarstwo domowe. Utrata dochodu w przypadku gospodarstw domowych zamieszkujących w dużych miastach (500 tys. mieszkańców i więcej) waha się od 3,53% w wariancie optymistycznym do 6,2% w wariancie pesymistycznym. Wielkość luki dochodowej gospodarstw domowych zamieszkujących w największych miastach jest w wariancie pesymistycznym o 2,62 p. proc. większa niż dla gospodarstw domowych zamieszkujących na wsi. W wariancie prawdopodobnym ta różnica wynosi 2,08 p. proc., a w wariancie optymistycznym 1,4 p. proc.

Tabela 25. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. w podziale ze względu na grupę społeczno-ekonomiczną oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Grupa społeczno-ekonomiczna	Dochód na osobę – wariant				Luka dochodowa		
	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	bez COVID	(1)	(2)	(3)
pracowników	1 710,38	1 730,17	1 752,92	1 801,71	5,07	3,97	2,71
rolników	1 582,19	1 583,30	1 587,24	1 610,49	1,76	1,69	1,44
pracujących na własny rachunek	1 990,46	2 019,95	2 059,60	2 130,20	6,56	5,18	3,31
emerytów i rencistów	1 779,60	1 781,63	1 783,71	1 824,30	2,45	2,34	2,23
utrzymujących się z niezarobkowych źródeł	1 037,06	1 040,85	1 044,74	1 074,12	3,45	3,10	2,74
ogółem	1 717,29	1 732,21	1 749,98	1 796,63	4,42	3,59	2,60

(1) dla scenariusza pesymistycznego; (2) dla scenariusza prawdopodobnego; (3) dla scenariusza optymistycznego
Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Biorąc pod uwagę grupy społeczno-ekonomiczne, łatwo zauważyć, że w wyniku epidemii najbardziej ucierpią gospodarstwa domowe pracowników i pracujących na własny rachunek. W wariancie pesymistycznym gospodarstwa domowe pracowników tracą przeciętnie 91,33 zł, co stanowi 5,07% dochodów bez epidemii. W wariancie optymistycznym gospodarstwa domowe pracowników tracą przeciętnie 2,71% dochodów bez korekty ze względu na stan epidemiczny. Jeszcze większą utratę dochodów w wyniku epidemii zanotowano dla gospodarstw domowych osób pracujących na własny rachunek. W wariancie pesymistycznym spadek dochodów wynosi 6,56% dochodów bez korekty ze względu na stan epidemiczny. Najmniejszy spadek dochodów dotyczy gospodarstw domowych rolników (mniej niż 2% niezależnie od wariantów). Tak niski poziom luki dochodowej wynika z przyjętego założenia, że epidemia nie wpływa na poziom przychodów z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego, a różnica w dochodach tych gospodarstw wynika z innych rodzajów dochodów wchodzących w skład dochodów ogółem gospodarstw domowych.

Tabela 26. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. w podziale ze względu na typ biologiczny gospodarstwa oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Typ biologiczny	Dochód na osobę – wariant				Luka dochodowa		
	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	bez COVID	(1)	(2)	(3)
małżeństwo bez dzieci	2 254,87	2 268,99	2 287,82	2 353,59	4,19	3,59	2,79
małżeństwo z 1 dzieckiem na utrzymaniu	1 897,90	1 923,29	1 952,81	2 013,77	5,75	4,49	3,03
małżeństwo z 2 dziećmi na utrzymaniu	1 595,31	1 614,81	1 640,11	1 681,57	5,13	3,97	2,47
małżeństwo z 3 dziećmi na utrzymaniu	1 319,90	1 333,21	1 343,15	1 387,39	4,86	3,91	3,19
małżeństwo z 4 (i więcej) dziećmi na utrzymaniu	1 070,40	1 082,94	1 089,14	1 125,26	4,88	3,76	3,21
matka z dziećmi na utrzymaniu	1 343,36	1 354,24	1 381,51	1 418,84	5,32	4,55	2,63
ojciec z dziećmi na utrzymaniu	1 640,76	1 715,00	1 683,14	1 750,92	6,29	2,05	3,87
małżeństwo z przynajmniej 1 dzieckiem na utrzymaniu i innymi osobami	1 338,94	1 349,38	1 360,48	1 391,72	3,79	3,04	2,24
matka z dziećmi na utrzymaniu i innymi osobami	1 213,02	1 222,49	1 235,79	1 259,09	3,66	2,91	1,85
ojciec z dziećmi na utrzymaniu i innymi osobami	1 357,69	1 363,21	1 369,58	1 384,56	1,94	1,54	1,08

Typ biologiczny	Dochód na osobę – wariant				Luka dochodowa		
	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	bez COVID	(1)	(2)	(3)
inne osoby z dziećmi na utrzymaniu	1 167,39	1 171,31	1 184,90	1 215,14	3,93	3,61	2,49
gospodarstwa jednoosobowe	2 337,74	2 351,66	2 368,74	2 433,00	3,92	3,34	2,64
pozostałe	1 794,93	1 809,79	1 826,26	1 872,00	4,12	3,32	2,44
ogółem	1 717,29	1 732,21	1 749,98	1 796,63	4,42	3,59	2,60

(1) dla scenariusza pesymistycznego; (2) dla scenariusza prawdopodobnego; (3) dla scenariusza optymistycznego
Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Ciekawych wyników dostarcza tabela 26. Zgodnie z danymi w niej zawartymi największy spadek przeciętnych dochodów spowodowany epidemią COVID-19 dotyczy gospodarstw domowych, które tworzą samotni ojcowie – w ujęciu pesymistycznym spadek ten stanowi 6,29% dochodu bez korekty ze względu na stan epidemiczny. Spadek ten jest większy niż w przypadku matek z dziećmi na utrzymaniu i rodzin wielodzietnych. Wysoką wartość luki dochodowej wykazują także małżeństwa z jednym dzieckiem na utrzymaniu (od 3,03% w wariancie optymistycznym do 5,75% w wariancie pesymistycznym). Wynika to po części z dość wysokiego średniego dochodu na osobę – ponad 2 tys. zł w przypadku dochodu bez korekty ze względu na stan epidemiczny.

Tabela 27. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. w podziale ze względu na poziom wykształcenia głowy gospodarstwa domowego oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Poziom wykształcenia	Dochód na osobę – wariant				Luka dochodowa		
	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	bez COVID	(1)	(2)	(3)
podstawowe	1 261,00	1 265,32	1 270,00	1 287,42	2,05	1,72	1,35
zasadnicze-zawodowe	1 432,75	1 442,32	1 455,03	1 487,90	3,71	3,06	2,21
średnie i policealne	1 689,21	1 705,19	1 722,83	1 772,74	4,71	3,81	2,82
wyższe	2 291,08	2 315,52	2 344,81	2 415,81	5,16	4,15	2,94
ogółem	1 717,29	1 732,21	1 749,98	1 796,63	4,42	3,59	2,60

(1) dla scenariusza pesymistycznego; (2) dla scenariusza prawdopodobnego; (3) dla scenariusza optymistycznego
Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia osoby odniesienia, należy stwierdzić, że w wyniku epidemii COVID-19 najwięcej tracą gospodarstwa domowe, w których głowa gospodarstwa domowego ma wykształcenie wyższe. W wariancie pesymistycznym różnica ta wynosi przeciętnie 124, 73 zł, co stanowi 4,42% dochodu bez korekty ze względu na stan epidemiczny. W wariancie prawdopodobnym i optymistycznym ten spadek wynosi odpowiednio 3,59% i 2,60%. Dla porównania w wariancie pesymistycznym spadek dochodu gospodarstw domowych, których osoba odniesienia ma wykształcenie podstawowe wynosi 2,05%, a w wariancie pozytywnym jedynie 1,35%.

Tabela 28. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. w podziale ze względu na klasę wieku głowy gospodarstwa domowego oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Klasa wieku	Dochód na osobę – wariant				Luka dochodowa		
	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	bez COVID	(1)	(2)	(3)
24 i mniej	1 617,62	1 631,14	1 658,89	1 711,96	5,51	4,72	3,10
25 do 34	1 703,15	1 724,75	1 747,91	1 796,12	5,18	3,97	2,68
35 do 44	1 593,42	1 611,36	1 634,22	1 678,71	5,08	4,01	2,65
45 do 54	1 702,44	1 719,12	1 739,43	1 788,76	4,83	3,89	2,76
55 do 64	1 808,59	1 821,91	1 836,33	1 892,75	4,45	3,74	2,98
65 i więcej	1 886,71	1 889,55	1 892,04	1 927,29	2,11	1,96	1,83
ogółem	1 717,29	1 732,21	1 749,98	1 796,63	4,42	3,59	2,60

(1) dla scenariusza pesymistycznego; (2) dla scenariusza prawdopodobnego; (3) dla scenariusza optymistycznego
Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Badając wpływ epidemii na gospodarstwa domowe w przekroju wieku osoby odniesienia, łatwo zauważyć, że spadek przeciętnego dochodu, niezależnie od wariantu, maleje wraz ze wzrostem wieku głowy gospodarstwa domowego. Najniższy spadek dochodu dotyczy gospodarstw domowych, których osoba odniesienia jest w wieku 65 lat lub więcej. Są to przeważnie gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest emerytura, której wysokość nie podlega zmianie w wyniku epidemii.

Tabela 29. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. w podziale ze względu na grupę kwartylową dochodów oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Grupa kwartylowa	Dochód na osobę – wariant				Luka dochodowa		
	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	bez COVID	(1)	(2)	(3)
pierwsza	759,70	763,99	768,81	779,27	2,51	1,96	1,34
druga	1 291,01	1 301,43	1 313,60	1 340,58	3,70	2,92	2,01
trzecia	1 771,54	1 785,35	1 803,70	1 841,46	3,80	3,05	2,05
czwarta	3 046,83	3 078,06	3 113,76	3 225,16	5,53	4,56	3,45
ogółem	1 717,29	1 732,21	1 749,98	1 796,63	4,42	3,59	2,60

(1) dla scenariusza pesymistycznego; (2) dla scenariusza prawdopodobnego; (3) dla scenariusza optymistycznego
Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Dane zawarte w tabeli 29 potwierdzają wcześniejsze przypuszczenia, że w wyniku epidemii tracą najwięcej te gospodarstwa, które są w dobrej sytuacji finansowej. Luka dochodowa w przypadku gospodarstw domowych należących do pierwszej grupy kwartylowej jest ponad dwukrotnie niższa niż luka dochodowa gospodarstw domowych należących do czwartej grupy kwartylowej (w wariacie pesymistycznym i optymistycznym). Natomiast średni dochód na osobę gospodarstw domowych należących do pierwszej grupy kwartylowej jest ponad czterokrotnie niższy niż średni dochód na osobę gospodarstw domowych z czwartej grupy kwartylowej – niezależnie od wariantu.

Zagrożenie ubóstwem

Tabele 30-36 przedstawiają wyniki badań symulacyjnych nad ubóstwem gospodarstw domowych w różnych przekrojach społeczno-ekonomicznych i dla poszczególnych wariantów, z zachowaniem minimum socjalnego jako linii ubóstwa.

Tabela 30. Stopa ubóstwa w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na województwo oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Województwo	Stopa ubóstwa – minimum socjalne wg wariantu:				
	2018 r.	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	bez COVID
dolnośląskie	6,49	8,20	7,80	7,59	6,20
kujawsko-pomorskie	7,47	7,97	7,80	7,70	7,00
lubelskie	13,11	13,98	13,86	13,55	12,61
lubuskie	5,03	5,81	5,56	5,56	5,03
łódzkie	8,82	9,23	8,97	8,70	8,16
małopolskie	4,80	6,04	5,73	5,14	4,63
mazowieckie	8,78	9,54	9,21	9,10	8,31
opolskie	11,11	11,71	11,51	11,00	10,70
podkarpackie	7,56	8,52	8,29	8,01	7,18
podlaskie	10,12	9,94	9,82	9,62	8,91
pomorskie	10,21	11,22	10,96	11,02	10,03
śląskie	4,16	4,93	4,77	4,57	4,09
świętokrzyskie	6,85	7,28	7,07	6,63	6,16
warmińsko-mazurskie	7,68	8,67	7,90	7,75	7,60
wielkopolskie	6,89	7,65	7,42	7,23	6,63
zachodniopomorskie	4,31	4,85	4,78	4,29	3,89
ogółem	7,44	8,27	8,00	7,77	7,08

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Jak wynika z danych zawartych w tabeli 30, stopa ubóstwa w 2020 r. spadłaby w porównaniu do 2018 r., gdyby nie wystąpiła epidemia. Prognozowany spadek dla ogółu gospodarstw domowych wynosi 0,36 p. proc. Największy spadek zasięgu ubóstwa w sytuacji braku epidemii dotyczyłby województw lubelskiego, łódzkiego i świętokrzyskiego (odpowiednio 0,5, 0,66 i 0,69 p. proc.). Najmniejszy spadek wystąpiłby w województwach śląskim i warmińsko-mazurskim (odpowiednio 0,07 i 0,08 p. proc.). Jedynym województwem, w którym stopa ubóstwa w 2020 r. (przy założeniu braku epidemii) byłaby taka sama jak w 2018 r. jest województwo lubuskie.

Czasowe zamknięcie gospodarki w wyniku sytuacji epidemicznej oraz następujące w jej wyniku spadki dochodów oraz wzrost bezrobocia znajdują odbicie w stopie ubóstwa symulowanej dla poszczególnych wariantów. Największy przyrost ubóstwa, niezależnie od rozpatrywanego wariantu, obserwowany jest dla województwa dolnośląskiego. W wariantcie pesymistycznym

prognozuje się wzrost stopy ubóstwa o 2 p. proc. w stosunku do wielkości tego zjawiska, gdyby epidemii nie było. W wariantcie optymistycznym przyrost stopy ubóstwa szacuje się na 1,4 p. proc. Najmniejszy przyrost stopy ubóstwa (w porównaniu do prognozowanej stopy ubóstwa dla 2020 bez korekty dochodów o sytuację epidemiczną) dotyczy województw kujawsko-pomorskiego, zachodniopomorskiego, śląskiego i lubuskiego – mniej niż 1 p. proc. W każdym z analizowanych wariantów.

Tabela 31. Stopa ubóstwa w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na klasę miejscowości zamieszkania oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Klasa miejscowości zamieszkania	Stopa ubóstwa – minimum socjalne wg wariantu:				
	2018 r.	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	bez COVID
miasto: 500 tys. mieszkańców i więcej	4,17	5,43	4,98	4,73	4,02
miasto: 200-499 tys. mieszkańców	3,97	5,26	4,93	4,67	4,01
miasto: 100-199 tys. mieszkańców	4,82	5,38	5,17	4,94	4,41
miasto: 20-99 tys. mieszkańców	5,55	6,30	6,09	5,88	5,32
miasto: poniżej 20 tys. mieszkańców	5,76	6,45	6,31	6,19	5,25
wieś	11,25	11,99	11,73	11,44	10,75
ogółem	7,44	8,27	8,00	7,77	7,08

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Analiza zasięgu ubóstwa ze względu na klasę miejscowości zamieszkania wskazuje, że gdyby nie wystąpiła epidemia, stopa ubóstwa spadłaby we wszystkich klasach miejscowości, z wyjątkiem miast liczących od 200 do 499 tys. mieszkańców. Największy spadek zasięgu ubóstwa dotyczyłby najmniejszych miast (poniżej 20 tys. mieszkańców) i wsi – odpowiednio o 0,51 i 0,5 p. proc. W wariantcie pesymistycznym przewiduje się największy wzrost stopy ubóstwa dla największym miast (powyżej 500 tys. mieszkańców). Wzrost ten miałby wynosić prawie 1,5 p. proc. – z 4,02% w 2020 r. przy założeniu „normalnej” sytuacji społeczno-ekonomicznej do 5,43% w pesymistycznym wariantcie symulacji. W wariantcie prawdopodobnym i optymistycznym największy przyrost stopy ubóstwa w wyniku sytuacji epidemicznej prognozowany jest dla miast liczących mniej niż 20 tys. mieszkańców – 1,06 p. proc. w wariantcie prawdopodobnym i 0,94 p. proc. w wariantcie optymistycznym.

Tabela 32. Stopa ubóstwa w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na grupę społeczno-ekonomiczną oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Grupa społeczno-ekonomiczna	Stopa ubóstwa – minimum socjalne wg wariantu:				
	2018 r.	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	bez COVID
pracowników	3,96	5,29	5,00	4,65	3,89
rolników	27,16	27,96	28,00	27,82	27,00
pracujących na własny rachunek	4,84	7,04	6,09	5,89	4,73
emerytów i rencistów	9,05	7,74	7,74	7,72	7,47
utrzymujących się z niezarobkowych źródeł	27,60	30,20	30,09	30,09	29,31
ogółem	7,44	8,27	8,00	7,77	7,08

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Analiza ubóstwa w przekroju grup społeczno-ekonomicznych gospodarstw domowych wskazuje, że gdyby nie wystąpiła sytuacja epidemiczna, stopa ubóstwa spadłaby najbardziej w gospodarstwach domowych emerytów i rencistów – z 9,05% w 2018 r. do 7,47% w 2020 r. Spadek stopy ubóstwa byłby zauważalny także w innych grupach społecznych, z wyjątkiem gospodarstw domowych utrzymujących się z niezarobkowych źródeł – w tej grupie nastąpiłby wzrost stopy ubóstwa z 27,60% do 29,31%. Według przeprowadzonych analiz pandemia doprowadzi do wzrostu stopy ubóstwa w tej grupie społeczno-ekonomicznej do ponad 30% (niezależnie od przyjętego wariantu). Największy procentowy wzrost gospodarstw domowych zaliczanych do grupy ubogich w wyniku epidemii przewiduje się w gospodarstwach domowych osób pracujących na własny rachunek i pracowników. W wariantcie pesymistycznym wzrost ten będzie wynosił 49% dla gospodarstw domowych pracujących na własny rachunek i 36% dla gospodarstw domowych pracowników. W wariantcie optymistycznym przyrost ten będzie wynosił odpowiednio 25% i 20%.

Tabela 33. Stopa ubóstwa w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na typ biologiczny gospodarstwa oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Typ biologiczny gospodarstwa	Stopa ubóstwa – minimum socjalne wg wariantu:				
	2018 r.	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	bez COVID
małżeństwo bez dzieci	4,44	4,80	4,68	4,56	4,14
małżeństwo z 1 dzieckiem na utrzymaniu	5,01	6,73	6,08	5,71	4,85
małżeństwo z 2 dziećmi na utrzymaniu	5,24	6,85	6,53	6,24	5,25
małżeństwo z 3 dziećmi na utrzymaniu	7,13	8,42	8,05	7,78	6,79
małżeństwo z 4 (i więcej) dziećmi na utrzymaniu	8,45	13,27	11,86	11,29	9,58
matka z dziećmi na utrzymaniu	8,19	10,72	10,07	8,89	8,17
ojciec z dziećmi na utrzymaniu	10,74	12,45	10,74	12,45	10,74

Typ biologiczny gospodarstwa	Stopa ubóstwa – minimum socjalne wg wariantu:				
	2018 r.	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	bez COVID
małżeństwo z przynajmniej 1 dzieckiem na utrzymaniu i innymi osobami	9,00	9,78	9,62	9,43	8,78
matka z dziećmi na utrzymaniu i innymi osobami	8,05	10,33	9,63	9,41	8,93
ojciec z dziećmi na utrzymaniu i innymi osobami	4,04	4,81	4,81	4,81	4,81
inne osoby z dziećmi na utrzymaniu	9,88	9,73	10,66	9,63	9,33
gospodarstwa jednoosobowe	11,85	10,84	10,71	10,50	9,68
pozostałe	8,64	8,76	8,63	8,54	8,12
ogółem	7,44	8,27	8,00	7,77	7,08

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Zasięg ubóstwa ogółem w 2020 r., przy założeniu braku kryzysu pandemicznego, miał się zmniejszyć w porównaniu do zasięgu ubóstwa w 2018 r. Jednak nie dotyczy to wszystkich typów biologicznych gospodarstw domowych. O ile widoczny jest prognozowany spadek stopy ubóstwa w gospodarstwach jednoosobowych, o tyle w gospodarstwach domowych samotnych ojców stopa ubóstwa miała zostać bez zmian, a małżeństw z 2 lub 4 dzieci i dla samotnych rodziców z innymi osobami prognozowana stopa ubóstwa miała wzrosnąć. Po uwzględnieniu korekty dochodów spowodowanej pandemią jednoznacznie widać, że stopa ubóstwa najbardziej wzrosła wśród rodzin wielodzietnych (z 4 lub więcej dzieci) – z 8,45% na 13,27%. Istotny przyrost gospodarstw domowych zagrożonych ubóstwem przewiduje się także wśród małżeństw z dziećmi na utrzymaniu i samotnych rodziców.

Tabela 34. Stopa ubóstwa w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na poziom wykształcenia głowy gospodarstwa domowego oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Wykształcenie	Ubóstwo – minimum socjalne				
	2018 r.	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	bez COVID
podstawowe	18,62	17,68	17,31	17,13	16,56
zasadnicze-zawodowe	8,69	9,69	9,49	9,17	8,45
średnie i policealne	5,72	7,03	6,69	6,42	5,53
wyższe	3,94	4,57	4,37	4,26	3,86
ogółem	7,44	8,27	8,00	7,77	7,08

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Wzrost zagrożenia ubóstwem spowodowany kryzysem pandemicznym w 2020 r. jest widoczny wśród wszystkich gospodarstw domowych, niezależnie od poziomu wykształcenia głowy gospodarstwa domowego. Mimo iż stopa ubóstwa spada wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia, to przyrost stopy ubóstwa spowodowany pandemią jest największy w tych gospodarstwach domowych, w których osoba odniesienia ma wykształcenie średnie lub

policealne. W wariancie pesymistycznym w tej grupie przewiduje się wzrost stopy ubóstwa z 5,53% (stopa ubóstwa dla dochodów w 2020 r. bez korekty spowodowanej pandemią) na 7,03%, co stanowi wzrost o 27%. W wariancie prawdopodobnym przyrost w tej grupie gospodarstw domowych wynosi 21%, a w optymistycznym 16%. Dla porównania w gospodarstwach domowych, których głowa odniesienia ma wykształcenie podstawowe i stopa ubóstwa w 2018 r. wynosiła 19% przewidywany wzrost stopy ubóstwa w zależności od wariantu waha się od 3% do 7%.

Tabela 35. Stopa ubóstwa w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na klasę wieku głowy gospodarstwa domowego oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Wiek	Ubóstwo – minimum socjalne				
	2018 r.	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	bez COVID
24 i mniej	7,51	10,60	9,84	9,35	8,35
25 do 34	4,88	6,24	5,83	5,75	4,88
35 do 44	6,23	7,94	7,51	7,18	6,21
45 do 54	8,16	9,34	9,15	8,76	8,16
55 do 64	11,36	11,67	11,62	11,40	10,78
65 i więcej	7,32	5,90	5,84	5,81	5,67
ogółem	7,44	8,27	8,00	7,77	7,08

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Analiza stopy ubóstwa ze względu na wiek głowy gospodarstwa domowego wskazuje, że kryzys pandemiczny w większym stopniu dotknie gospodarstwa domowe osób młodych, w których osoba odniesienia ma nie więcej niż 44 lata. W wariancie pesymistycznym wzrost stopy ubóstwa w pierwszych trzech grupach gospodarstw domowych wynosi 27-28%, podczas gdy w grupie gospodarstw domowych, których osoba odniesienia ma 65 lat lub więcej przyrost stopy ubóstwa w analogicznym wariancie wynosi 4%.

Tabela 36. Stopa ubóstwa w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na grupę kwartylową dochodów oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Grupa kwartylowa	Ubóstwo – minimum socjalne				
	2018 r.	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny	bez COVID
pierwsza	28,48	29,80	29,43	28,86	27,51
druga	1,26	2,01	1,69	1,42	0,82
trzecia	0,00	0,64	0,43	0,36	0,00
czwarta	0,00	0,62	0,47	0,42	0,00
ogółem	7,44	8,27	8,00	7,77	7,08

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Gospodarstwa domowe, które zostały zaklasyfikowane jako zagrożone ubóstwem w większości należą do pierwszej grupy kwartylowej. W ramach tej grupy w 2018 r. ubóstwo dotyczyło 28,5% gospodarstw domowych. Wzrost dochodów w 2020 r., w sytuacji braku

pandemii, doprowadziłby do spadku stopy ubóstwa o ok. 1 p. proc. W wyniku wystąpienia kryzysu pandemicznego przewiduje się wzrost zasięgu ubóstwa w wariantcie pesymistycznym o 1,3 p. proc. w porównaniu do 2018 r.

Bezrobocie

Kolejnym elementem oceny sytuacji społeczno-ekonomicznej gospodarstw domowych jest spojrzenie na sytuację ich członków na rynku pracy, a w szczególności na poziom bezrobocia. Powszechnie stosowanym miernikiem przymusowego pozostawania bez pracy jest stopa bezrobocia. Od 1997 r. do BBGD wprowadzono informacje nt. sytuacji członków gospodarstw domowych pozyskiwane wg metody zgodnej z Badaniem Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Zastosowano przede wszystkim analogiczne rozumienie osoby pracującej, bezrobotnej i biernej zawodowo. Definicje te przedstawiają się następująco:

1) „pracujący są to wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- miały pracę, ale jej nie wykonywały” (GUS 2018b, s. 21);

2) „bezrobotni – osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni – tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- były gotowe (zdolne) podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym” (GUS 2018b, s. 22);

3) „ludność aktywna zawodowo (inaczej mówiąc siła robocza) obejmuje wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej uznane za pracujące lub bezrobotne.” (GUS 2018b, s. 21).

Pomimo zgodności definicji i metody identyfikacji poszczególnych kategorii osób na rynku pracy, wyniki oszacowania poszczególnych mierników otrzymanych na bazie BBGD i BAEL różnią się co do poziomu. Przyczyny należy upatrywać w uproszczonym podejściu do identyfikacji zarówno osób bezrobotnych, jak i pracujących stosowanym w BBGD w stosunku

do BAEL. W zbiorze danych w BBGD zawarto pytanie „Czy uważa się Pan/Pani za osobę: ...” i tutaj mamy kilka następujących odpowiedzi: osoby pracujące, bezrobotne, ale także emeryci i renciści, uczniowie czy prowadzący gospodarstwo domowe. Nie jest więc do końca jasne czy w ramach osób pracujących i bezrobotnych wzięto pod uwagę wszystkie takie osoby zgodnie z definicją stosowaną w BAEL. Biorąc pod uwagę, że ich liczba stanowi mianownik wzoru na stopę bezrobocia, może to prowadzić do wyższej wartości tego miernika rynku pracy w stosunku do bardziej szczegółowego BAEL. Dlatego też uzyskane wyniki należy raczej interpretować relatywnie a nie absolutnie. Mają więc one walor porównawczy (sytuacja wynikająca ze stanu epidemicznego w odniesieniu do sytuacji, gdyby takiego stanu nie było).

W tabelach 37-43 przedstawione zostały wyniki obliczeń stopy bezrobocia na podstawie danych z 2018 r. oraz w ujęciu trzech wariantów sytuacji społeczno-ekonomicznej wynikłej z wprowadzenia stanu zagrożenia epidemicznego. Oczywiście wszystkie te wyniki bazują na wcześniej przyjętych założeniach negatywnego wpływu epidemii na sytuację społeczno-ekonomiczną w Polsce i są rezultatem analizy symulacyjnej odnoszącej się do poziomu średniorocznego bezrobocia.

Tabela 37. Stopa bezrobocia w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na województwo oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Województwo	Stopa bezrobocia wg wariantu:			
	2018 r.	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny
dolnośląskie	5,01	9,60	9,16	8,64
kujawsko-pomorskie	6,81	9,93	9,30	9,19
lubelskie	6,92	9,42	9,21	8,86
lubuskie	3,66	7,61	7,15	6,35
łódzkie	4,38	8,05	7,60	6,91
małopolskie	4,63	9,14	8,70	7,97
mazowieckie	4,60	8,73	7,94	7,66
opolskie	4,04	7,63	6,80	6,66
podkarpackie	11,60	15,42	14,59	14,52
podlaskie	4,88	7,54	7,45	7,32
pomorskie	3,42	6,95	6,42	6,24
śląskie	3,73	7,68	7,15	6,52
świętokrzyskie	7,19	10,26	9,72	9,48
warmińsko-mazurskie	5,58	8,27	7,95	7,45
wielkopolskie	3,02	6,76	6,33	5,74
zachodniopomorskie	6,16	11,04	10,49	9,50
ogółem	5,05	8,85	8,32	7,87

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Tabela 38. Stopa bezrobocia w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na klasę miejscowości zamieszkania oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Klasa miejscowości zamieszkania	Stopa bezrobocia wg wariantu:			
	2018 r.	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny
miasto: 500 tys. mieszkańców i więcej	2,68	7,96	7,21	6,55
miasto: 200-499 tys. mieszkańców	3,60	7,20	6,66	6,29
miasto: 100-199 tys. mieszkańców	5,01	9,40	8,72	8,14
miasto: 20-99 tys. mieszkańców	5,43	9,47	8,83	8,39
miasto: poniżej 20 tys. mieszkańców	6,06	10,40	9,87	9,39
wieś	5,71	8,62	8,26	7,90
ogółem	5,05	8,85	8,32	7,87

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Tabela 39. Stopa bezrobocia w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na grupę społeczno-ekonomiczną oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Grupa społeczno-ekonomiczna	Stopa bezrobocia wg wariantu:			
	2018 r.	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny
pracowników	3,68	7,76	7,22	6,69
rolników	2,66	3,19	3,15	3,08
pracujących na własny rachunek	2,71	7,50	6,77	6,36
emerytów i rencistów	15,22	18,19	17,55	17,46
utrzymujących się z niezarobkowych źródeł	45,46	47,56	47,26	46,69
ogółem	5,05	8,85	8,32	7,87

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Tabela 40. Stopa bezrobocia w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na typ biologiczny gospodarstwa oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Typ biologiczny gospodarstwa	Stopa bezrobocia wg wariantu:			
	2018 r.	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny
małżeństwo bez dzieci	3,17	6,79	6,39	5,70
małżeństwo z 1 dzieckiem na utrzymaniu	3,27	7,27	6,70	6,42
małżeństwo z 2 dzieci na utrzymaniu	3,23	6,81	6,38	5,67
małżeństwo z 3 dzieci na utrzymaniu	5,08	8,54	8,07	7,83
małżeństwo z 4 (i więcej) dzieci na utrzymaniu	10,95	15,45	14,96	14,11
matka z dziećmi na utrzymaniu	10,77	16,33	16,15	14,33
ojciec z dziećmi na utrzymaniu	8,39	10,81	8,39	10,81
małżeństwo z przynajmniej 1 dzieckiem na utrzymaniu i innymi osobami	5,62	9,00	8,45	8,29
matka z dziećmi na utrzymaniu i innymi osobami	13,79	18,41	17,97	17,46
ojciec z dziećmi na utrzymaniu i innymi osobami	8,09	9,45	9,45	9,45
inne osoby z dziećmi na utrzymaniu	8,49	12,83	12,09	12,06
gospodarstwa jednoosobowe	3,97	8,61	7,88	7,47
pozostałe	6,20	10,09	9,48	8,93
ogółem	5,05	8,85	8,32	7,87

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Tabela 41. Stopa bezrobocia w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na poziom wykształcenia głowy gospodarstwa domowego oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Wykształcenie	Stopa bezrobocia wg wariantu:			
	2018 r.	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny
podstawowe	12,59	15,35	15,00	14,62
zasadnicze-zawodowe	6,57	10,09	9,60	9,17
średnie i policealne	4,60	9,14	8,55	8,05
wyższe	2,28	5,75	5,21	4,77
ogółem	5,05	8,85	8,32	7,87

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Tabela 42. Stopa bezrobocia w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na klasę wieku głowy gospodarstwa domowego oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Wiek	Stopa bezrobocia wg wariantu:			
	2018 r.	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny
24 i mniej	5,99	10,99	10,47	10,14
25 do 34	3,79	7,88	7,33	6,89
35 do 44	3,41	7,58	7,01	6,50
45 do 54	5,24	8,56	8,13	7,64
55 do 64	6,53	10,19	9,65	9,22
65 i więcej	13,16	16,13	15,32	15,35
ogółem	5,05	8,85	8,32	7,87

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Tabela 43. Stopa bezrobocia w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na grupę kwartylową dochodów oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne

Grupa kwartylowa	Stopa bezrobocia wg wariantu:			
	2018 r.	pesymistyczny	prawdopodobny	optymistyczny
pierwsza	14,50	17,13	16,70	16,49
druga	5,10	9,38	8,77	8,40
trzecia	2,20	6,07	5,56	4,94
czwarta	0,94	5,13	4,55	4,03
ogółem	5,05	8,85	8,32	7,87

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 w podejściu symulacyjnym

Biorą pod uwagę ogólny przyrost stopy bezrobocia, to w wariantcie pesymistycznym wzrosła ona nieco mniej niż o 4 p. proc., natomiast w optymistycznym mniej niż 3 p. proc. W układzie województw najwyższy poziom bezrobocia w każdym wariantcie odnosi się do województwa podkarpackiego, natomiast najniższy do województwa wielkopolskiego, pomorskiego i śląskiego. W odniesieniu do klasy miejscowości zamieszkania gospodarstwa domowego największe przyrosty stopy bezrobocia w kolejnych wariantach dotyczą największych miast, natomiast relatywnie małe przyrosty obserwuje się w przypadku mieszkańców wsi, co może być związane z pracą w gospodarstwie rolnym, która w niewielkim stopniu doświadczyła obostrzeń związanych z wprowadzeniem stanu epidemicznego. Dobrze problem wpływu stanu epidemicznego na sytuację społeczno-ekonomiczną przedstawia podział badanych

gospodarstw domowych ze względu na główne źródło utrzymania (grupę społeczno-ekonomiczną). Zasadniczy wzrost stopy bezrobocia obserwuje się w przypadku gospodarstw utrzymujących się z pracy najemnej i z pracy na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie, natomiast stan zagrożenia epidemicznego nie ma dużego wpływu na poziom bezrobocia w gospodarstwach utrzymujących się przede wszystkim z rolnictwa. W pozostałych grupach gospodarstw domowych poziom bezrobocia zasadniczo odbiega w stronę wyższych wartości, co jest uzasadnione tym, że członkami tych gospodarstw są także osoby, które uznano za bezrobotne, przez co głównym źródłem utrzymania takiego gospodarstwa nie jest praca, ale dochody z ubezpieczeń społecznych lub z pozostałych świadczeń. W przypadku podziału gospodarstw ze względu na typ rodziny biologicznej najniższy poziom bezrobocia dotyczy małżeństw bez dzieci lub z małą liczbą dzieci na utrzymaniu. Najbardziej bezrobocie dotyka w każdym wariancie małżeństwa z dużą liczbą dzieci na utrzymaniu oraz gospodarstwa samotnych matek z dziećmi na utrzymaniu. Warto zwrócić uwagę, że relatywnie wysoki poziom bezrobocia dotyczy gospodarstw jednoosobowych. W przypadku podziału gospodarstw domowych ze względu na poziom wykształcenia głowy gospodarstwa domowego można zauważyć, że skutki wprowadzenia stanu częściowego zamrożenia gospodarki najbardziej dotkną – w odniesieniu do sytuacji, gdyby takiego zamrożenia nie było – gospodarstwa, w których głowa miała wykształcenie średnie i policealne, natomiast najmniej gospodarstwa, którym przewodzą osoby z wykształceniem wyższym lub podstawowym, chociaż w tym drugim przypadku ogólny poziom bezrobocia jest zdecydowanie najwyższy. W przypadku podziału ze względu na wiek głowy gospodarstwa domowego negatywne skutki stanu zagrożenia epidemicznego dotkną najbardziej osoby młode (w wieku do 24 lat), a najmniej gospodarstwa osób w średnim i starszym wieku, chociaż znowu w gospodarstwach osób starszych ogólny poziom bezrobocia jest najwyższy. Biorąc pod uwagę poziom dochodów gospodarstwa domowego, można zauważyć, że najmniej skutki epidemii koronawirusa w Polsce dotkną gospodarstwa (w odniesieniu do sytuacji, gdyby w Polsce nie było epidemii), które plasowały się w trzeciej i pierwszej grupie kwartylowej, chociaż znowu gospodarstwa o najniższych dochodach na osobę charakteryzują się ogólnie najwyższym poziomem stopy bezrobocia.

Podsumowując rozważania nt. sytuacji ekonomicznej (dochodowej) gospodarstw domowych w Polsce w dobie doświadczania skutków częściowego zamrożenia gospodarki, w tabeli 44

przedstawiono najważniejsze charakterystyki rozkładu dochodu rozporządzalnego na osobę w różnych wariantach. Rozważono więc dochody, których można byłoby się spodziewać, gdyby nie było w Polsce COVID-19 (2018 r. bez COVID); dochody, które związane są z kolejnymi wariantami rozwoju stanu zagrożenia epidemicznego i związanego z tym procesu „odmrażania” gospodarki; oraz w podobnym układzie dochody gospodarstw domowych, które doświadczyły stanu bezrobocia na skutek „zamrożenia” gospodarki.

Tabela 44. Charakterystyki rozkładu dochodów dla ogółu populacji oraz dla gospodarstw domowych, w których zamieszkują osoby uznane za bezrobotne w badaniu symulacyjnym

Charakterystyka rozkładu	Dochód wg wariantu						
	ogółem				gospodarstw domowych osób uznanych za bezrobotne		
	2018 r. (bez COVID)	pesymis- tyczny	prawdopo- dobny	optymis- tyczny	pesymis- tyczny	prawdopo- dobny	optymis- tyczny
średnia	1796,62	1717,28	1732,21	1749,97	1274,83	1333,31	1361,59
mediana	1576,01	1506,55	1520,61	1534,47	1156,24	1203,30	1209,60
współczynnik zmienności	67,88	67,88	67,83	67,83	56,42	55,79	54,51
asymetria	4,50	4,48	4,91	4,48	2,39	2,61	2,61

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

Wprowadzone w Polsce ograniczenia życia społeczno-gospodarczego zasadniczo wpłyną na przeciętny poziom dochodów na osobę dla ogółu gospodarstw domowych. W wyniku badań symulacyjnych zarówno średni dochód, jak i jego mediana istotnie spadły, natomiast ograniczenia te nie zmieniły poziomu zróżnicowania dochodów oraz skali asymetrii rozkładu dochodów. Zasadniczy jednak wpływ na poziom przeciętnych dochodów ma fakt utraty pracy przez przynajmniej jednego członka gospodarstwa domowego. Wówczas sytuacja ekonomiczna takiego gospodarstwa drastycznie się pogarsza. Mniejszy jest poziom zróżnicowania dochodów takich gospodarstw, co wynika z tego, że stanowią one bardziej jednorodną grupę (najczęściej gospodarstw utrzymujących się z pracy) niż mniej homogeniczny ogół gospodarstw domowych w Polsce.

Wydatki gospodarstw domowych

Na koniec niniejszego opracowania przyglądnijmy się wydatkom gospodarstw domowych. W tym przypadku wnioskowanie o skutkach ograniczeń w życiu społeczno-gospodarczym na poziom i strukturę wydatków gospodarstw domowych jest trudne, ponieważ zależą one od zmiany cen, zmiany dochodów, zasobności gospodarstwa domowego oraz innych uwarunkowań psychospołecznych (np. nadmiernego kupowania żywności spowodowanej

strachem przed jej brakiem, co było w Polsce obserwowane na początku okresu wprowadzenia stanu zagrożenia epidemicznego). Biorąc pod uwagę poziom i strukturę wydatków z 2018 r. oraz zmiany cen poszczególnych grup towarów i usług (między majem 2018 r. a majem 2020 r.)⁸, można obliczyć, jak kształtowałyby się wydatki na osobę gospodarstw domowych w 2020 r. przy założeniu, że inne czynniki nie wpływałyby na ten poziom i strukturę. Odpowiednie wyniki obliczeń przedstawia tabela 45.

Tabela 45. Poziom i struktura wydatków na osobę w 2018 r. i po przeliczeniu w 2020 r.

Grupa wydatków	Wydatki na osobę w 2018 r.		Wskaźnik cen	Wydatki na osobę w 2020 r.	
	średnia	udział		średnia	udział
żywność i napoje bezalkoholowe	294,54	24,82	1,1151	328,44	26,29
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	29,56	2,49	1,0596	31,32	2,51
odzież i obuwie	58,48	4,93	0,9398	54,96	4,40
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	217,44	18,32	1,0922	237,49	19,01
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	67,09	5,65	1,0160	68,16	5,45
zdrowie	59,42	5,01	1,0877	64,63	5,17
transport	124,03	10,45	0,8868	109,99	8,80
łącznie	47,57	4,01	1,0052	47,81	3,83
rekreacja i kultura	76,93	6,48	1,0496	80,75	6,46
edukacja	12,31	1,04	1,0794	13,29	1,06
restauracje i hotele	58,90	4,96	1,1035	65	5,20
pozostałe towary i usługi	90,28	7,61	1,0484	94,65	7,57
pozostałe wydatki	50,31	4,24	1,0537 ^a	53,02	4,24
ogółem	1 186,86	100,00	x	1 249,51	100,00

a) w związku z tym, że w publikacji GUS wskaźniki cen podano jedynie dla wydatków na towary i usługi konsumpcyjne (pierwsze 12 grup wydatków), to dla pozostałych wydatków przyjęto wskaźnik ogólnej zmiany cen
Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r. w podejściu symulacyjnym.

W związku z tym, że w ostatnich dwóch latach znacząco wzrosły ceny przede wszystkim artykułów żywnościowych i napoi oraz użytkowania mieszkania i nośników energii, to udział tego typu wydatków w wydatkach ogółem wzrósł – przede wszystkim dotyczy to wydatków na żywność. Ogólnie tylko z powodu zmiany cen (przy zachowaniu ilościowej i jakościowej struktury konsumpcji) wydatki powinny wzrosnąć z 1 186,86 zł w 2018 r. do 1 249,51 zł w 2020 r.

⁸ Zob. (GUS 2020b); warto zauważyć, że zmiany wspomnianych cen odnoszą się do konkretnych miesięcy (maja). Jednak dane BBGD są średnioroczne. W związku z tym przyrost cen przyjęty w tym opracowaniu może być inny niż średnioroczne zmiany cen między rokiem 2018 i 2020.

Jednak na powyższe wyniki należy nałożyć następujące prawidłowości. Obserwuje się, że wydatki na poszczególne towary i usługi mają różne elastyczności dochodowe. Biorąc więc pod uwagę wzrost tych dochodów, można się spodziewać również wzrostu wydatków, ale w mniejszym zakresie niż przyrost dochodów – w większości grup wydatków na towary i usługi konsumpcyjne takie elastyczności są mniejsze od 1. Ostatecznie – co jest obserwowane od wielu lat – następuje większy przyrost dochodów niż wydatków, co skutkuje niższym udziałem wydatków w dochodach. Wydatki na żywność oraz wydatki na użytkowanie mieszkania i nośniki energii charakteryzują się niską elastycznością dochodową, co powoduje niższy ich przyrost wraz ze wzrostem dochodów niż innych grup wydatków. To powinno skutkować spadkiem udziału tych wydatków w wydatkach ogółem z powodu wspomnianej elastyczności dochodowej wydatków. Biorąc więc pod uwagę z jednej strony wzrost cen, a z drugiej strony wzrost dochodów i to jeszcze w różnych wariantach związanych z ograniczeniami życia społeczno-gospodarczego, to poziom i struktura wydatków w 2020 r. staje się w dużej mierze niewiadoma. Do tego dochodzą wspomniane uwarunkowania psychospołeczne związane z zachowaniami nadmiernego kupowania określonych towarów czy usług lub brakiem możliwości zakupu niektórych towarów lub usług. Z tego powodu znowu wspomniane ograniczenie zakupów danych towarów i usług, więc i ograniczenie wydatków na ten cel, może powodować zmiany poziomu tych wydatków i być może wydatków na inne towary i usługi (np. ograniczenia w wydatkowaniu na rekreację i kulturę może spowodować wzrost wydatków na wyposażenie mieszkania). W związku z powyższymi uwarunkowaniami określenie poziomu wydatków i ich struktury staje się niezwykle trudne i obarczone nieprzewidywalnym błędem. Wydaje się, że tzw. wydatki „sztywne” (na żywność, utrzymanie mieszkania) oraz wydatki na łączność w 2020 r. zwiększą swój udział w wydatkach ogółem, a wydatki na rekreację i kulturę, transport, restauracje i hotele zmniejszą swój udział w wydatkach ogółem przynajmniej w krótkim okresie. Trzeba bowiem pamiętać, że wydatki i dochody rozpatruje się w dłuższym okresie niż jeden miesiąc, a gospodarstwa domowe podejmują decyzje ekonomiczne w dłuższej perspektywie, zgodnie z teorią dochodu permanentnego Milтона Friedmana. Jeśli zatem ograniczenia społeczno-gospodarcze zanikną w krótkim okresie, to średnioroczny poziom wydatków i jego struktura może ulec jedynie niewielkim wyżej wspomnianym korektom.

Zakończenie

Celem niniejszej ekspertyzy jest oszacowanie wpływu obostrzeń funkcjonowania w życiu społeczno-gospodarczym spowodowanych nieoczekiwanym rozwojem epidemii koronawirusa w Polsce, Europie i na całym świecie. W związku z tym, że nie istnieją „twarde” dane statystyczne pokazujące w sposób szeroki zmiany sytuacji społeczno-ekonomicznej ludności, obliczenia i wnioski przedstawione w opracowaniu są natury symulacyjnej i wariantowej. Warianty te określono na podstawie przyjętych założeń rozwoju sytuacji „odmrażania” gospodarki polskiej, które ustalono w sposób ekspercki, chociaż starano się je oprzeć na informacjach na temat podjętych działań w ramach polityki społeczno-gospodarczej, informacjach z opracowań GUS oraz innych dostępnych w przestrzeni publicznej. Podstawą uzyskanych wyników i wysnutych wniosków jest ostatni dostępny na moment opracowania ekspertyzy zbiór danych indywidualnych z Badania budżetów gospodarstw domowych z 2018 r. Dostarcza on danych m.in. na temat dochodów i wydatków gospodarstw domowych w Polsce oraz aktywności ekonomicznej ludności, które to informacje stały się kluczowe dla opracowania ekspertyzy.

Autorzy zdają sobie sprawę, że uzyskane wyniki nawet w klasycznym badaniu statystycznym opartym na reprezentatywnej próbie nie są absolutnie prawdziwe przez co – z góry wiadomo – obarczone są błędem (niepewnością). W przypadku wspomnianej ekspertyzy na klasyczny błąd statystyczny nakładają się nieokreślone bliżej błędy przyjętych założeń, które z kolei określono na dany moment czasu w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości. Jednak uzyskane wariantowe wyniki w skali średniorocznej wydają się znajdować odbicie w badanej rzeczywistości przynajmniej w ujęciu relatywnym może mniej w ujęciu absolutnym. Innymi słowy, łatwiej jest powiedzieć, która grupa społeczna względem innych najbardziej ucierpi z powodu wprowadzonych obostrzeń oraz o ile razy będzie miała gorszą sytuację (np. dochodową) niż wskazać konkretną wartość przeciętnych dochodów czy wydatków, którymi będzie się ta grupa charakteryzowała. Takie relatywne podejście jest często stosowane w podejściu empirycznym do badań społecznych, kiedy nie do końca wiadomo, w jaki sposób mierzyć dane zjawisko w ujęciu absolutnym, np. ubóstwo, którego liczbowa reprezentacja zależy od przyjętej koncepcji linii ubóstwa lub w ujęciu rozmytym, w którym w ogóle nie określa się linii ubóstwa.

Wydaje się więc, że oparcie uzyskanych wyników i płynących z nich wniosków na bazie rzeczywistych, ale historycznych danych powoduje, że są one bliższe prawdy, którą w zasadniczo większym zakresie poznamy najwcześniej w przyszłym roku, w którym powinny być dostępne statystyki z BBGD z 2020 r. i innych badań prowadzonych przez GUS.

Literatura

- Cenowy rollercoaster na rynku najmu. Od hojnych promocji po spore podwyżki*, dostępne na www.bankier.pl/wiadomosc/Ceny-ofertowe-wynajmu-mieszkan-pazdziernik-2019-Raport-Bankier-pl-7761479.html, data dostępu 9.06.2020.
- Dudek H. (2011), *Skale ekwiwalentności – estymacja na podstawie kompletnych modeli popytu*, SGGW, Warszawa.
- Encyklopedia PWN, dostępna na <https://encyklopedia.pwn.pl/>, data dostępu 10.06.2020.
- GUS (2018a), *Zeszyt metodologiczny. Badanie budżetów gospodarstw domowych*, Warszawa.
- GUS (2018b), *Zeszyt metodologiczny. Badanie aktywności ekonomicznej ludności*, Warszawa.
- GUS (2020a), *Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2018 roku*, Warszawa.
- GUS (2020b), *Szybki szacunek wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych w maju 2020 roku*. Informacja sygnałna.
- Kot S.M. (2000), *Ekonometryczne modele dobrobytu*, PWN, Warszawa-Kraków.
- Kot S.M., Malawski A., Węgrzecki A. (2004), *Dobrobyt społeczny, nierówności i sprawiedliwość dystrybucyjna*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków.
- Lisicka I. (2013), *Pomiar ubóstwa gospodarstw domowych w Polsce – ujęcie klasyczne*, Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie, 102, s. 37-48.
- Panek T. (2011), *Ubóstwo, wykluczenie społeczne i nierówności. Teoria i praktyka pomiaru*, SGH, Warszawa.
- Rusnak Z. (2007), *Statystyczna analiza dobrobytu ekonomicznego gospodarstw domowych*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Wrocław.
- Tropińska I. (red.) (2008), *Pomiar ubóstwa. Zmiany koncepcji i ich znaczenie*, IPiSS, Warszawa.
- Wskaźnik waloryzacji emerytur i rent w 2019 r.*, dostępne na www.infor.pl/wskazniki/prawo-pracy-i-ubezpieczen-spoecznych/emerytury-i-renty/106,3522,Wskaznik-waloryzacji-emerytur-i-rent-w-2019-r.html, data dostępu 8.06.2020.
- Wskaźnik waloryzacji emerytur i rent w 2020 r.*, dostępne na www.infor.pl/prawo/nawosci-prawne/3615144,Wskaznik-waloryzacji-emerytur-2020.html, data dostępu 8.06.2020.
- Wzrost wynagrodzeń w 2020 r. może przyspieszyć nawet do ok. 9 proc.*, <https://forsal.pl/artykuly/1430607,wzrost-wynagrodzen-w-2020-r-moze-przyspieszyc-nawet-do-ok-9-proc.html>, data dostępu 8.06.2020.
- Zalega T. (2007), *Gospodarstwo domowe jako podmiot konsumpcji*, Studia i Materiały – Wydział Zarządzania UW, (1) s. 7-24.

Spis wykresów

Wykres 1. Zmiany dochodu rozporządzalnego na osobę ogółem oraz w podziale ze względu na źródło przychodów (ceny bieżące)	9
Wykres 2. Zmiany struktury dochodu rozporządzalnego na osobę w podziale ze względu na źródło przychodów	10
Wykres 3. Dynamika dochodu rozporządzalnego oraz w podziale ze względu na źródło przychodów (2002=100; ceny bieżące)	11
Wykres 4. Dynamika dochodu rozporządzalnego oraz w podziale ze względu na źródło przychodów (2002=100; ceny stałe z 2018 r.)	11
Wykres 5. Zmiany udziału wydatków na żywność oraz tych wydatków łącznie z wydatkami na użytkownie mieszkania i nośniki energii w latach 2002-2018	12

Spis tabel

Tabela 1. Charakterystyki ekonomiczne ludności w podziale ze względu na województwo w 2018 r.	13
Tabela 2. Charakterystyki ekonomiczne ludności w podziale ze względu na klasę miejscowości zamieszkania w 2018 r.	14
Tabela 3. Charakterystyki ekonomiczne ludności w podziale ze względu na grupę społeczno-ekonomiczną w 2018 r.	14
Tabela 4. Charakterystyki ekonomiczne ludności w podziale ze względu na typ biologiczny gospodarstwa w 2018 r.	15
Tabela 5. Charakterystyki ekonomiczne ludności w podziale ze względu na poziom wykształcenia głowy gospodarstwa domowego w 2018 r.	16
Tabela 6. Charakterystyki ekonomiczne ludności w podziale ze względu na wiek głowy gospodarstwa domowego w 2018 r.	17
Tabela 7. Charakterystyki ekonomiczne ludności w podziale ze względu na grupę kwartylową dochodu rozporządzalnego na osobę w 2018 r.	17
Tabela 8. Mierniki ubóstwa w podziale ze względu na województwa w 2018 r.	19
Tabela 9. Mierniki ubóstwa w podziale ze względu na klasę miejscowości zamieszkania w 2018 r.	19
Tabela 10. Mierniki ubóstwa w podziale ze względu na grupę społeczno-ekonomiczną w 2018 r.	20
Tabela 11. Mierniki ubóstwa w podziale ze względu na typ biologiczny gospodarstwa w 2018 r.	20
Tabela 12. Mierniki ubóstwa w podziale ze względu na poziom wykształcenia głowy gospodarstwa domowego w 2018 r.	21
Tabela 13. Mierniki ubóstwa w podziale ze względu na wiek głowy gospodarstwa domowego w 2018 r.	21
Tabela 14. Mierniki ubóstwa w podziale ze względu na grupę kwartylową dochodu rozporządzalnego na osobę w 2018 r.	22

Tabela 15. Oszacowanie odsetka osób, które straciły pracę w wyniku epidemii COVID-19 według rodzaju działalności przedsiębiorstwa/instytucji w wariancie pesymistycznym, prawdopodobnym i optymistycznym.....	26
Tabela 16. Wagi dla dochodów z najmu w zależności od wielkości miejscowości dla poszczególnych wariantów	27
Tabela 17. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. w podziale ze względu na źródło dochodów oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne....	29
Tabela 18. Poziom luki dochodowej w 2020 r. w podziale ze względu na źródło dochodów oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	30
Tabela 19. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. dla gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z pracy najemnej w podziale ze względu na źródło dochodów oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	31
Tabela 20. Poziom luki dochodowej w 2020 r. dla gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z pracy najemnej w podziale ze względu na źródło dochodów oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	31
Tabela 21. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. dla gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z pracy na własny rachunek w podziale ze względu na źródło dochodów oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne.....	31
Tabela 22. Poziom luki dochodowej w 2020 r. dla gospodarstw domowych utrzymujących się głównie z pracy na własny rachunek w podziale ze względu na źródło dochodów oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	32
Tabela 23. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. w podziale ze względu na województwo oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	33
Tabela 24. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. w podziale ze względu na klasę miejscowości zamieszkania oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	34
Tabela 25. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. w podziale ze względu na grupę społeczno-ekonomiczną oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	34
Tabela 26. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. w podziale ze względu na typ biologiczny gospodarstwa oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	35
Tabela 27. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. w podziale ze względu na poziom wykształcenia głowy gospodarstwa domowego oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	36
Tabela 28. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. w podziale ze względu na klasę wieku głowy gospodarstwa domowego oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	37
Tabela 29. Przeciętny poziom dochodów rozporządzalnych na osobę w 2020 r. w podziale ze względu na grupę kwartylową dochodów oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	37
Tabela 30. Stopa ubóstwa w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na województwo oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	38
Tabela 31. Stopa ubóstwa w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na klasę miejscowości zamieszkania oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	39
Tabela 32. Stopa ubóstwa w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na grupę społeczno-ekonomiczną oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	40

Tabela 33. Stopa ubóstwa w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na typ biologiczny gospodarstwa oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	40
Tabela 34. Stopa ubóstwa w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na poziom wykształcenia głowy gospodarstwa domowego oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	41
Tabela 35. Stopa ubóstwa w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na klasę wieku głowy gospodarstwa domowego oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	42
Tabela 36. Stopa ubóstwa w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na grupę kwartylową dochodów oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	42
Tabela 37. Stopa bezrobocia w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na województwo oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	44
Tabela 38. Stopa bezrobocia w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na klasę miejscowości zamieszkania oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	45
Tabela 39. Stopa bezrobocia w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na grupę społeczno- ekonomiczną oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	45
Tabela 40. Stopa bezrobocia w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na typ biologiczny gospodarstwa oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	45
Tabela 41. Stopa bezrobocia w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na poziom wykształcenia głowy gospodarstwa domowego oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	46
Tabela 42. Stopa bezrobocia w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na klasę wieku głowy gospodarstwa domowego oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	46
Tabela 43. Stopa bezrobocia w 2018 r. oraz w 2020 r. w podziale ze względu na grupę kwartylową dochodów oraz wariant sytuacji epidemicznej – badania symulacyjne	46
Tabela 44. Charakterystyki rozkładu dochodów dla ogółu populacji oraz dla gospodarstw domowych, w których zamieszkują osoby uznane za bezrobotne w badaniu symulacyjnym	48
Tabela 45. Poziom i struktura wydatków na osobę w 2018 r. i po przeliczeniu w 2020 r.	49

Tabela A1. Pracujący według zawodów, płci i sektorów własności

Zawód	Sektor publiczny			Sektor prywatny		
	mężczyzna	kobieta	ogółem	mężczyzna	kobieta	ogółem
Oficerowie sił zbrojnych	29	7	36	6	2	8
Podoficerowie sił zbrojnych	78	3	81	0	0	0
Żołnierze szeregowi	91	7	98	5	0	5
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	79	95	174	187	64	251
Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	50	75	125	240	215	455
Kierownicy do spraw produkcji i usług	76	89	165	412	123	535
Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	4	10	14	289	228	517
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	138	82	220	504	204	708
Specjaliści do spraw zdrowia	70	559	629	80	340	420
Specjaliści nauczania i wychowania	289	1307	1596	44	185	229
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	133	368	501	446	753	1199
Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	56	5	61	410	73	483
Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	82	205	287	159	184	343
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	172	52	224	571	180	751
Średni personel do spraw zdrowia	50	129	179	47	172	219
Średni personel do spraw biznesu i administracji	324	562	886	522	889	1411
Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	53	288	341	94	161	255
Technicy informatycy	20	3	23	117	10	127
Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	53	305	358	52	366	418
Pracownicy obsługi klienta	18	116	134	32	171	203
Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	50	110	160	555	288	843
Pozostali pracownicy obsługi biura	65	91	156	58	84	142
Pracownicy usług osobistych	72	128	200	251	609	860
Sprzedawcy i pokrewni	13	52	65	642	2262	2904
Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	16	178	194	4	117	121
Pracownicy usług ochrony	145	25	170	380	61	441
Rolnicy produkcji towarowej	5	1	6	2316	1717	4033
Leśnicy i rybacy	6	1	7	37	1	38
Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0	0	0	79	98	177
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	190	0	190	2556	39	2595
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	133	1	134	1744	91	1835
Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	11	5	16	113	82	195
Elektrycy i elektronicy	86	4	90	426	29	455
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	17	12	29	780	636	1416
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	172	14	186	838	413	1251
Monterzy	10	5	15	224	169	393
Kierowcy i operatorzy pojazdów	259	28	287	2022	30	2052
Pomoce domowe i sprzątaczk	25	466	491	77	537	614
Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	13	2	15	219	102	321
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	40	11	51	571	355	926

Zawód	Sektor publiczny			Sektor prywatny		
	mężczyzna	kobieta	ogółem	mężczyzna	kobieta	ogółem
Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	1	68	69	15	132	147
Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0	0	0	2	2	4
Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	84	83	167	234	103	337

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r.

Tabela A2. Pracujący według działów gospodarki, płci i sektora własności

Dział gospodarki według PKD	Sektor publiczny			Sektor prywatny		
	mężczyzna	kobieta	ogółem	mężczyzna	kobieta	ogółem
Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	17	6	23	2664	1948	4612
Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	65	18	83	96	10	106
Rybnictwo	4	0	4	16	2	18
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego	176	13	189	87	5	92
Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	8	2	10	3	0	3
Górnictwo rud metali	20	2	22	24	0	24
Pozostałe górnictwo i wydobywanie	20	3	23	63	10	73
Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	8	1	9	19	1	20
Produkcja artykułów spożywczych	12	16	28	655	575	1230
Produkcja napojów	2	1	3	54	15	69
Produkcja wyrobów tytoniowych	0	1	1	12	15	27
Produkcja wyrobów tekstylnych	1	1	2	45	72	117
Produkcja odzieży	1	2	3	51	322	373
Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	0	0	0	48	57	105
Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	10	1	11	464	101	565
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1	1	2	104	63	167
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	6	2	8	108	59	167
Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	12	3	15	37	5	42
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	15	4	19	130	85	215
Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	1	2	3	38	64	102
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2	1	3	270	141	411
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	9	6	15	292	96	388
Produkcja metali	23	3	26	221	44	265
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	17	2	19	693	85	778
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	5	3	8	98	101	199
Produkcja urządzeń elektrycznych	4	3	7	194	129	323
Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowanych	9	1	10	215	50	265
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	5	8	13	462	241	703
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	11	3	14	161	23	184
Produkcja mebli	9	1	10	481	212	693
Pozostała produkcja wyrobów	1	5	6	114	106	220
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	6	0	6	141	11	152
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	154	38	192	156	34	190
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	63	34	97	32	7	39
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	78	22	100	65	13	78

Dział gospodarki według PKD	Sektor publiczny			Sektor prywatny		
	mężczyzna	kobieta	ogółem	mężczyzna	kobieta	ogółem
Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	10	3	13	77	17	94
Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami	4	2	6	22	5	27
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	15	2	17	1247	89	1336
Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	26	7	33	315	26	341
Roboty budowlane specjalistyczne	19	2	21	1806	59	1865
Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	8	1	9	764	82	846
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	9	7	16	635	365	1000
Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	12	44	56	801	2512	3313
Transport lądowy oraz transport rurociągowy	0	0	0	0	0	0
Transport wodny	227	67	294	1252	140	1392
Transport lotniczy	8	1	9	47	3	50
Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	18	13	31	22	11	33
Działalność pocztowa i kurierska	10	6	16	234	90	324
Zakwaterowanie	86	113	199	72	37	109
Działalność usługowa związana z żywnością	5	7	12	72	198	270
Działalność wydawnicza	3	5	8	241	459	700
Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych	3	2	5	31	34	65
Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych	2	3	5	27	22	49
Telekomunikacja	4	2	6	15	12	27
Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana	7	2	9	102	56	158
Działalność usługowa w zakresie informacji	7	2	9	374	87	461
Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	2	1	3	51	31	82
Ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalne, z wyłączeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego	25	84	109	170	308	478
Działalność wspomagająca usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fundusze emerytalne	6	6	12	40	67	107
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4	5	9	44	80	124
Działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe	41	42	83	114	139	253
Działalność firm centralnych (<i>head offices</i>), doradztwo związane z zarządzaniem	1	18	19	130	418	548
Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	4	1	5	37	32	69
Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne	5	5	10	81	50	131
Badania naukowe i prace rozwojowe	25	32	57	8	8	16
Reklama, badanie rynku i opinii publicznej	1	0	1	84	67	151
Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	7	12	19	104	96	200
Działalność weterynaryjna	3	7	10	18	14	32
Wynajem i dzierżawa	0	0	0	25	14	39
Działalność związana z zatrudnieniem	3	6	9	18	47	65
Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność	2	0	2	19	40	59

Dział gospodarki według PKD	Sektor publiczny			Sektor prywatny		
	mężczyzna	kobieta	ogółem	mężczyzna	kobieta	ogółem
usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane						
Działalność detektywistyczna i ochroniarska	14	4	18	330	75	405
Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	8	11	19	120	267	387
Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej	5	17	22	35	81	116
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1076	1316	2392	0	0	0
Edukacja	433	2035	2468	93	327	420
Opieka zdrowotna	204	892	1096	103	428	531
Pomoc społeczna z zakwaterowaniem	30	186	216	7	56	63
Pomoc społeczna bez zakwaterowania	20	182	202	8	53	61
Działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką	44	62	106	22	17	39
Działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą	20	96	116	3	5	8
Działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi	1	2	3	8	15	23
Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	31	24	55	46	64	110
Działalność organizacji członkowskich	0	0	0	27	35	62
Naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego	1	0	1	80	22	102
Pozostała indywidualna działalność usługowa	0	3	3	67	301	368
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	0	0	0	24	125	149
Gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	7	8	15
Organizacje i zespoły eksterytorialne	4	5	9	0	0	0
Ogółem	3280	5561	8841	18421	12318	30739

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z BBGD 2018 r.

Tabela A3. Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników zatrudnionych według sektorów własności, płci oraz grup zawodów w październiku 2018 r.

Wyszczególnienie		Sektor publiczny			Sektor prywatny		
		ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	10938,77	11833,69	9676,27	15228,43	15839,74	13650,93
12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	8063,87	9291,43	7504,07	10125,11	11510,69	8847,52
13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	7654,03	8631,01	7133,92	8462,10	8674,10	7834,06
14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	6702,07	7141,58	6271,24	5182,00	6255,07	4660,99
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	6398,45	7215,77	5170,93	6657,47	7075,74	5383,09
22	Specjaliści do spraw zdrowia	6178,4	8504,56	5824,56	5546,32	6315,87	5393,43
23	Specjaliści nauczania i wychowania	4991,66	5246,23	4918,7	4265,15	4840,77	4102,38
24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	5819,01	6647,64	5536,11	6522,22	7452,62	5953,75
25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	7101,21	7108,73	7056,75	9403,84	9802,47	7660,59
26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	7417,52	8410,55	6967,69	6808,82	7940,71	6100,72
31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	6123,99	6424,6	4823,06	5411,71	5810,42	4300,24
32	Średni personel do spraw zdrowia	3807,21	4317,51	3561,97	3668,89	4395,38	3484,72
33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	4640,28	5479,14	4472,72	5116,99	5631,44	4767,98
34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	3934,23	4097,57	3907,79	3708,93	4493,45	3233,70
35	Technicy informatycy	5094,61	5080,82	5221,84	6233,51	6351,29	5553,45

Wyszczególnienie		Sektor publiczny			Sektor prywatny		
		ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	4236,84	4667,3	4157,2	3876,53	4439,51	3728,46
43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	4399,78	4635,92	4310,55	3987,96	4044,97	3855,40
44	Pozostali pracownicy obsługi biura	4146,42	4089,00	4182,45	4273,14	4822,33	4055,80
51	Pracownicy usług osobistych	3282,64	3533,4	3110,89	2887,55	2979,8	2808,64
52	Sprzedawcy i pokrewni	4976,09	5598,18	4870,59	3185,93	3848,83	2997,82
53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	2912,97	2906,07	2913,69	2667,55	2773,74	2662,69
54	Pracownicy usług ochrony	4149,41	4320,92	3446,81	2537,12	2551,08	2459,87
61	Rolnicy produkcji towarowej	3688,81	3831,94	3375,6	3603,88	3649,61	3448,99
62	Leśnicy i rybacy	4919,47	4965,58	4360,36	2613,79	2619,44	2342,86
71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	4101,30	4106,62	3448,18	3841,01	3839,44	3912,10
72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	5699,37	5720,9	4592,54	4461,95	4503,94	3654,82
73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	4212,63	4254,71	4035,54	3885,48	4242,43	3191,2
74	Elektrycy i elektronicy	5635,79	5641,42	5162,01	4853,99	4908,11	3705,34
75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	3617,60	3746,17	3376,07	3333,85	3484,88	3142,90
81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	7277,92	7392,49	4967,25	4122,5	4498,99	3348,75
82	Monterzy	4518,62	4579,75	3993,57	3917,38	4285,04	3506,46
91	Pomoce domowe i sprzątaczk	2784,22	2977,84	2774,89	2517,17	2621,18	2497,93
92	Robotnicy wykonujący prace proste w rolnictwie, leśnictwie i rybactwie	3473,34	3717,05	2987,03	3243,55	3364,07	2852,21
93	Robotnicy wykonujący prace proste w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	4285,26	4266,81	4448,24	3394,81	3549,41	3137,60
94	Pracownicy wykonujący prace proste związane z przygotowaniem posiłków	2735,26	2740,27	2735,13	2783,84	2968,86	2718,16
96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy wykonujący prace proste	3020,52	3227,79	2838,56	2944,23	3018,21	2763,66

Źródło: GUS (2020), Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2018 roku, Warszawa.

Tabela A4. Wykaz zawodów i ich oznaczeń

Oznaczenie	Zawód	Oznaczenie	Zawód
11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	54	Pracownicy usług ochrony
12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	61	Rolnicy produkcji towarowej
13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	62	Leśnicy i rybacy
14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)
22	Specjaliści do spraw zdrowia	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni
23	Specjaliści nauczania i wychowania	73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni
24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	74	Elektrycy i elektronicy
25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni
26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych
31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	82	Monterzy
32	Średni personel do spraw zdrowia	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów
33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	91	Pomoce domowe i sprzątaczk

Oznaczenie	Zawód	Oznaczenie	Zawód
34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie
35	Technicy informatycy	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie
41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki
42	Pracownicy obsługi klienta	95	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach
43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych
44	Pozostali pracownicy obsługi biura	01	Oficerowie sił zbrojnych
51	Pracownicy usług osobistych	02	Podoficerowie sił zbrojnych
52	Sprzedawcy i pokrewni	03	Żołnierze szeregowi
53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	99	nie wiem

Źródło: GUS (2019), Badanie budżetów gospodarstw domowych, Słownik do danych jednostkowych.

Tabela A5. Wykaz działów gospodarki i ich oznaczenia

Oznaczenie	Dział gospodarki	Oznaczenie	Dział gospodarki
01	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	51	Transport lotniczy
02	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	52	Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport
03	Rybnictwo	53	Działalność pocztowa i kurierska
05	Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	55	Zakwaterowanie
06	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	56	Działalność usługowa związana z żywnością
07	Górnictwo rud metali	58	Działalność wydawnicza
08	Pozostałe górnictwo i wydobywanie	59	Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych
09	Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	60	Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych
10	Produkcja artykułów spożywczych	61	Telekomunikacja
11	Produkcja napojów	62	Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana
12	Produkcja wyrobów tytoniowych	63	Działalność usługowa w zakresie informacji
13	Produkcja wyrobów tekstylnych	64	Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych
14	Produkcja odzieży	65	Ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalne, z wyłączeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego
15	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	66	Działalność wspomagająca usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fundusze emerytalne
16	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	68	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
17	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	69	Działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe
18	Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	70	Działalność firm centralnych (head offices), doradztwo związane z zarządzaniem
19	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	71	Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne
20	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	72	Badania naukowe i prace rozwojowe
21	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	73	Reklama, badanie rynku i opinii publicznej

Oznaczenie	Dział gospodarki	Oznaczenie	Dział gospodarki
22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	74	Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	75	Działalność weterynaryjna
24	Produkcja metali	77	Wynajem i dzierżawa
25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	78	Działalność związana z zatrudnieniem
26	Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	79	Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane
27	Produkcja urządzeń elektrycznych	80	Działalność detektywistyczna i ochroniarska
28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowanych	81	Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni
29	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	82	Działalność związana z administracyjną obsługą biur i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej
30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	84	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
31	Produkcja mebli	85	Edukacja
32	Pozostała produkcja wyrobów	86	Opieka zdrowotna
33	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	87	Pomoc społeczna z zakwaterowaniem
35	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	88	Pomoc społeczna bez zakwaterowania
36	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	90	Działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką
37	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	91	Działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą
38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	92	Działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi
39	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami	93	Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna
41	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	94	Działalność organizacji członkowskich
42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	95	Naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego
43	Roboty budowlane specjalistyczne	96	Pozostała indywidualna działalność usługowa
45	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	97	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników
46	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	98	Gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
47	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	99	Organizacje i zespoły eksterytorialne
49	Transport lądowy oraz transport rurociągowy	48	nie wiem
50	Transport wodny		

Źródło: GUS (2019), Badanie budżetów gospodarstw domowych, Słownik do danych jednostkowych.

Zawód	Dział gospodarki																																													
	1	2	3	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	35	36	37	38	39	41	42	43	45	46				
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
11	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0		
12	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0			
13	1	7	0	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1			
14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
21	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1			
22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
24	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	1	1		
25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
26	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
31	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0				

⁹ Waga 0 oznacza, że w zbiorze danych nie pojawiły się osoby o danym zawodzie pracujący w danym dziale gospodarki.

¹⁰ Słownik dla oznaczeń stosowanych do poszczególnych zawodów i działów gospodarki dla tej i kolejnych tabel zawierają tabele 2 i 3 w aneksie.

Tabela A6. Wagi dla dochodów z pracy najemnej w przedsiębiorstwach prywatnych i dochodów z pracy na własny rachunek według zawodu i działu gospodarki, wariant pesymistyczny – cz. 2

Zawód	Dział gospodarki																																															
	47	49	50	51	52	53	55	56	58	59	60	61	62	63	64	65	66	68	69	70	71	72	73	74	75	77	78	79	80	81	82	84	85	86	87	88	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99		
1	1	0	0	0.85	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
3	0	0	0	0.85	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11	1	0	1	0.85	0.8	1	1.02	0.8	0.8	1	0	1	1.02	1.02	0	0.9	0	0.9	0.9	1	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0.85	1	1	1	1	1	1	0.8	0.9	0	0.8	1	0	0	0	0	0
12	0.9	0	0.85	0	0.8	1.02	1.05	0.8	0.8	1	0	1	1.02	1.02	1	0.9	0.9	0.9	0.9	1	1	1	1	1	1	1	0.85	1	0.80	1	1	0.85	1	1	1	1	1	1	0.8	0.9	0	0.8	1	1	1	0	0	
13	0.9	0	0.85	0	1	1	1.02	0	0.8	1	1	0	1	1.02	1	0.9	0.9	0.9	0.9	1	1	1	0	0	0	0	0.85	1	0.80	1	1	0.85	1	1	1	1	1	1	0.8	0.9	0	0.8	0	1	0	0	0	
14	0.9	0	0.85	0	0	1	1.02	0.8	0.8	0	1	0	1.02	1.02	1	0.9	0.9	0.9	0.9	0	1	0	0	1	1	0	0.85	1	0.80	1	1	0.85	1	1	1	0	1	0.8	0.9	0	0.8	0	1	1	0	0		
21	0.9	0	0.85	0.85	0.8	1	1.02	0.8	0.8	1	1	1	1.02	1.02	1	0.9	0.9	0.9	0.9	0	1	1	1	1	1	1	0.85	1	0.8	1	1	0.85	1	1	1	1	1	0.8	0.9	1	0.8	0	1	1	0	0		
22	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0.85	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0		
23	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0.8	0	0	0.85	1	1	1	1	1	1	0.8	0.8	0	0.8	1	0	0	1	0	
24	0.9	1	0.85	0.85	0.8	1	1	0.8	0.8	1	1	1	1.02	1.02	1	0.9	0.9	0.9	0.9	1	1	1	1	1	1	0	0.85	1	0.85	1	1	0.85	1	1	1	1	1	1	0.8	0.8	1	0.8	1	1	1	0	1	
25	0.9	1	0.85	0	0.8	1	1	0	0	1	1	1	1.02	1.02	1	0.9	0.9	0.9	0.9	1	1	1	0	1	1	0	0.85	1	0.85	1	0	0.85	1	1	1	0	1	0.8	0.8	1	0.8	0	1	0	0	0		
26	0.9	0	0.85	0	0.8	1	1	0	0.8	1	1	1	1	1	1	0.9	0.9	0.9	0.9	1	1	0	1	1	1	0	0.85	1	0.85	1	0	0.85	1	1	1	0	1	0.8	0.8	0	0	1	0	1	0	0		
31	0.9	0	0.85	0.85	0.8	1	0	0.8	0	1	0	0	1	1	1	0.9	0.9	0.9	0.9	1	1	0	1	1	1	0	0.85	0	0.85	1	1	0.85	1	1	1	0	0	0.8	0.8	0	0.8	0	1	1	0	0		
32	1	0	1	0	0	0	0	0.8	0.8	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0.8	1	0	1	1	1	1		
33	0.9	1	0.85	0.85	0.8	1	1	0.8	0.8	1	0	1	1	1	1	0.9	0.9	0.9	0.9	1	1	1	1	1	1	1	0.85	1	0.85	1	1	0.85	1	1	1	1	1	1	0.8	0.8	0	0.8	1	1	1	0	0	
34	0.9	0	0	0	0	0	1	0.8	0.8	0	1	0	0	0	0	0.9	0.9	0.9	0.9	1	0	1	1	0	1	0	0.85	1	0.85	1	0	0	1	1	1	1	1	0.8	0.8	0	0.8	1	0	1	1	0		
35	0.9	0	0	0	0.8	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0.9	0.9	0.9	0.9	1	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0.85	1	1	1	0	0	0.8	0.8	0	0.8	0	1	0	0	0		
41	0.9	1	0.85	0.85	0.8	1	1	0.8	0.8	1	1	1	1	1	1	0.9	0.9	0.9	0.9	1	1	1	1	1	1	0	0.85	1	0.85	1	1	0.85	1	1	1	1	1	0.8	0.8	1	0.8	1	1	1	1	0		
42	0.9	0	0.85	0	0.8	1	1	0.8	0.8	0	0	0	1	0	0	0.9	0.9	0.9	0.9	1	0	1	0	1	0	0	0.85	0	0.85	1	1	0.85	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0.8	0	0	1	0	0	
43	0.9	0	0.85	0.85	0.8	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0.9	0.9	0.9	0.9	1	1	0	1	1	1	0	0.85	0	0	1	1	0.85	1	1	1	1	0	0	0.8	0	0.8	1	1	1	0	0		
44	0.9	1	0.85	0.85	0.8	1	1	0.8	0.8	1	0	0	1	1	0	0.9	0.9	0.9	0.9	1	1	0	1	1	1	0	0.85	1	0	1	1	0.85	1	1	1	1	1	0	0.8	0	0.8	1	1	0	0	0		
45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
51	1	1	0.85	0.85	0.8	1	0	0.8	0.8	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0.9	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0.85	1	0.85	1	1	1	0.8	0.8	0	0.8	1	1	0.8	0.85	1		
52	0.9	1	0.85	0	0.8	1	1	0.8	0.8	0	1	1	1	1	1	0.9	0.9	0.9	0.9	0	1	0	0	1	1	0	0.85	1	1	0	1	0.85	1	0.85	1	0	0	0.8	0	1	0.8	1	1	0.8	0	0		
53	1	0	0.85	0	0.8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0.8	0	0	0.8	1	0	0.8	0.85	1	
54	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	
61	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
62	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
63	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
71	1	0	1	1	1	1	0	0.8	0.8	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0.8	0.8	1	0.8	0	1	1	0	0	
72	1	1	1	1	1	1	1	0.8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0												

[illegible]

66

Zawód	Dział gospodarki																																																
	47	49	50	51	52	53	55	56	58	59	60	61	62	63	64	65	66	68	69	70	71	72	73	74	75	77	78	79	80	81	82	84	85	86	87	88	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99			
1	1	0	0.9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1				
2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
3	0	0	0.9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
11	1	1	0.9	0.8	1	1.05	0.8	0.8	1	0	1	1.05	1.05	0	0.95	0	0.95	0.95	1	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0.9	1	1	1	1	1	0.8	0.95	0	0.8	1	0	0	0	0	0	0		
12	0.95	0.90	0	0.8	1.05	1.10	0.8	0.8	1	0	1	1.05	1.05	1	0.95	0.95	0.95	0.95	1	1	1	1	1	1	0	0.9	1	0.8	1	1	0.9	1	1	1	1	1	0.8	0.95	0	0.8	1	1	1	0	0	0			
13	0.95	0.90	0	1	1	1.05	0	0.8	1	1	0	1	1.05	1	0.95	0.95	0.95	0.95	1	1	1	0	0	0	0	0	0.9	1	0.8	1	1	0.9	1	1	1	1	1	0.8	0.95	0	0.8	0	1	0	0	0	1		
14	0.95	0.90	0	0	1	1.05	0.8	0.8	0	1	0	1.05	1.05	1	0.95	0.95	0.95	0.95	0	1	0	0	1	1	0	0.9	1	0.8	1	1	0.9	1	1	1	0	1	0.8	0.95	0	0.8	0	1	1	0	0	0			
21	0.95	0.90	0.9	0.8	1	1.05	0.8	0.8	1	1	1	1.05	1.05	1	0.95	0.95	0.95	0.95	0	1	1	1	1	1	1	0.9	1	0.8	1	1	0.9	1	1	1	1	1	0.8	0.95	1	0.8	0	1	1	0	0	0			
22	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0.9	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0			
23	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0.8	0	0	0.9	1	1	1	1	1	0.8	0.8	0	0.8	1	0	0	1	0	0		
24	0.95	0.90	0.9	0.8	1	1	0.8	0.8	1	1	1	1.05	1.05	1	0.95	0.95	0.95	0.95	1	1	1	1	1	1	0	0.9	1	0.9	1	1	0.9	1	1	1	1	1	0.8	0.8	1	0.8	1	1	1	0	1	1			
25	0.95	0.90	0	0.8	1	1	0	0	1	1	1	1.05	1.05	1	0.95	0.95	0.95	0.95	1	1	1	0	1	1	0	0.9	1	0.9	1	0	0.9	1	1	1	0	1	0.8	0.8	1	0.8	0	1							

[illegible]

Treatment of placental masses

Tabela A9. Wagi dla dochodów z pracy najemnej w przedsiębiorstwach publicznych według zawodu i działu gospodarki, wariant pesymistyczny – cz. 1

Zawód	Dział gospodarki																																														
	1	2	3	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	35	36	37	38	39	41	42	43	45	46					
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
11	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	
12	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	1	
13	1	7	0	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	
14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
21	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	
22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
24	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	
25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
26	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
31	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	
32	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
33	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	
34	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
41	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	
42	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
43	0	1	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
44	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
51	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
52	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
53	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
54	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
62	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
63	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
71	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	
72	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	
73	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
74	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1																	

Tabela A10. Wagi dla dochodów z pracy najemnej w przedsiębiorstwach publicznych według zawodu i działu gospodarki, wariant prawdopodobny – cz. 1

Zawód	Dział gospodarki																																														
	1	2	3	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	35	36	37	38	39	41	42	43	45	46					
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
11	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	
12	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	
13	1	7	0	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	
14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
21	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	
22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
24	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	1	0	1
25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
26	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
31	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0
32	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
33	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1
34	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
41	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	
42	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
43	0	1	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
44	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
51	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
52	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	
53	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
54	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
62	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
63	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
71	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0
72	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	
73	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
74	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1																					

Zawód	Dział gospodarki																																															
	47	49	50	51	52	53	55	56	58	59	60	61	62	63	64	65	66	68	69	70	71	72	73	74	75	77	78	79	80	81	82	84	85	86	87	88	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99		
1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	99
2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1
12	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0.8	1	0	1	0	0	0	0	0	0
13	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0.8	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0
14	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	
21	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0.8	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1.1	1	1.1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
23	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0.8	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
24	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0
25	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1																								

73

Zawód	Dział gospodarki																																													
	1	2	3	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	35	36	37	38	39	41	42	43	45	46				
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	
12	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1		
13	1	7	0	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0		
14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
21	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	
22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0		
23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
24	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	
25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
26	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
31	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1																			

Tabela A11. Wagi dla dochodów z pracy najemnej w przedsiębiorstwach publicznych według zawodu i działu gospodarki, wariant optymistyczny – cz. 2

Zawód	Dział gospodarki																																															
	47	49	50	51	52	53	55	56	58	59	60	61	62	63	64	65	66	68	69	70	71	72	73	74	75	77	78	79	80	81	82	84	85	86	87	88	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99		
1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1			
2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	
12	0	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0.8	1	0	1	0	0	0	0	0	
13	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0.8	1	0	1	0	0	0	0	0	1	
14	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0		
21	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0.8	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
22	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1.2	1	1.2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
23	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0.8	1	0	1	0	0	0	0	0	0	
24	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	
25	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
26	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1
31	0	1	1	0.9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
32	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
33	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
34	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1
35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
41	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0
42	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
43	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1
44	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
51	0	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1
52	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
53	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
54	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1
61	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
62	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
71	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
72	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
73	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
74	0	1	0	0	1	0</																																										